

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE ■ STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2013 r.

REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF LUBUSKIE VOIVODSHIP IN 2013

Maj 2014 May

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
W 2013 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF LUBUSKIE VOIVODSHIP IN 2013**

Maj 2014 May

URZĄD STATYSTYCZNY W ZIELONEJ GÓRZE
65-954 ZIELONA GÓRA, ul. Spokojna 1
Kontakt: Contact: tel. 68 322 31 12; fax 68 325 36 79
Adres w Internecie: Internet address: <http://zielonagora.stat.gov.pl>

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Przewodniczący

Roman Fedak

Z-ca przewodniczącego

Krystyna Motyl

Członkowie

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Ola Gucia, Teresa Sokołowska

Bogusława Kołeczek, Anna Miśkiewicz, Robert Wróbel

Projekt okładki

Lidia Motrenko-Makuch

Liczby względne (wskaźniki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tablicach.

Do opracowania „Raportu...” wykorzystano materiały Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz opracowania własne przygotowane przez zespół pracowników w składzie:

Elżbieta Adamska, Marek Bartoszewicz, Iwona Goździcka, Elżbieta Kaliszewska, Iwona Komorowska, Edyta Kuźnik, Edyta Leśniarek, Sławomira Raczyńska, Małgorzata Sadowska, Zuzanna Sikora

EDITORIAL BOARD

President

Vice-president

Members

Cover design

Relative numbers (indices) are calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

To compile the “Raport...” were used materials of the Voivodship Labour Office and own elaborations prepared by staff team consisting:

*Printing: Statistical Office
in Wrocław*

*Establishment edition
55 duplicate, A4*

Price 15.00 zł

Druk: Urząd Statystyczny
we Wrocławiu

nakład 55 egz., A4

Cena 15,00 zł

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu trzecią edycję publikacji *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie lubuskim w 2013 r.*

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województwa m.in. z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw oraz rolnictwa. Wszystkie prezentowane kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym, a niektóre także w relacji do przeciętnych wielkości krajowych.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej tabelami, ilustracją graficzną w postaci zestawu wykresów i kartogramów oraz części tabelarycznej.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

Oddając w ręce Państwa Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2013 r. pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane informacje i będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi wspomagające kształtowanie i wzbogacanie jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, maj 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Zielona Góra presents the third edition of the publication *Report on the socio-economic situation in lubuskie voivodship in 2013*.

The publication contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of the voivodship among others on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises as well as agriculture. All categories have been presented in terms of dynamics and some also in relation to the average national aggregates.

The elaboration consists of analytical part enriched with tables, charts and cartograms as well as tabular part.

The results of public statistical surveys and non-statistical sources have been used to prepare chapters of this publication.

Presenting this *Report on the socio-economic situation of lubuskie voivodship in 2013* I would like to thank all people and institutions for cooperation and submitted information. I will be grateful for all suggestions and comments which can help to develop and enrich its content.

President
of the Statistical Office
in Zielona Góra

Roman Fedak

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Nr No.	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	x	3
Znaki umowne.....	<i>Symbols</i>	x	9
Ważniejsze skróty	<i>Abbreviations</i>	x	10
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	11
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	x	15
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	x	19
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	x	20
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	x	21
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	x	24
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	x	29
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	x	42
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	x	45
CENY	<i>PRICES</i>	x	50
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	x	55
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	x	64
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	x	68
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	x	71
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	x	77
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	x	80
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	x	84

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.	<i>Selected data for voivodship and Poland in 2013</i>	1	20
Ludność na podstawie bilansów.....	<i>Population based on balances</i>	2	24
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności.....	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	26
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	29
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sekto- rze przedsiębiorstw w województwie lubuskim	<i>Average paid employment in the enterprise sector in lubuskie voivodship</i>	5	30
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployment and unemployment rate</i>	6	31
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie lubuskim	<i>Registered unemployment and unemployment rate in lubuskie voivodship</i>	7	34
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	37
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	43

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in lubuskie voivodship</i>	10	44
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	11	47
Świadczenia społeczne w województwie lubuskim	<i>Social benefits in lubuskie voivodship</i>	12	48
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim	<i>Price indices of consumer goods and services in lubuskie voivodship</i>	14	53
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	15	54
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	16	57
Przemysł	<i>Industry</i>	17	65
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim	<i>Indices of sold production of industry in lubuskie voivodship</i>	18	67
Budownictwo	<i>Construction</i>	19	69
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubuskim	<i>Indices of construction and assembly production in lubuskie voivodship</i>	20	70
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	21	72
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim	<i>Dwellings completed in lubuskie voivodship</i>	22	75
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie lubuskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in lubuskie voivodship</i>	23	76
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	24	78
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie lubuskim	<i>Indices of retail sale in lubuskie voivodship</i>	25	79
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	26	83
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	27	85
SPIS WYKRESÓW	LIST OF GRAPHS		
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2013</i>	1	21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r. .	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2013</i>	2	21
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2013 r.	<i>Employment rate by LFS in 2013</i>	3	21
Stopa bezrobocia według BAEL w 2013 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2013</i>	4	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2013</i>	5	22
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2013</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2013</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.	<i>Dwellings completed in 2013</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2013 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2013</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2013</i>	10	23

		Nr No.	Str. Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	25
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	12	26
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	14	28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	29
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	30
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	33
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	33
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	34
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Unemployment rate in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	21	36
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	38
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	23	38
Struktura pracujących według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in lubuskie voivodship in the 4th quarter</i>	24	39
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	40
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale	<i>Indices of unemployed persons in the 4th Structure of unemployed persons by age in lubuskie voivodship in the 4th quarter</i>	26	40
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2013 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2013</i>	27	41
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	28	41
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>	29	42
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	43
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2013</i>	31	45
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	49
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	33	49

		Nr No.	Str. Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	52
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubuskim w 2013 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in lubuskie voivodship in 2013</i>	35	54
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	36	58
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	37	59
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ..</i>	38	59
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	39	60
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	40	61
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats)</i>	41	61
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	42	61
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	43	62
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	44	63
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	45	66
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2013 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2013</i>	46	66
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	47	68
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2013 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2013</i>	48	68
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	49	70
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	50	70
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów	<i>Structure of construction and assembly production by divisions</i>	51	71
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	71
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	73
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	54	73
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	55	74
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Dwellings completed in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	56	74

		Nr <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	57	75
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	58	76
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	59	76
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	60	79
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	61	81
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	62	81
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	63	82
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	64	82
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	65	85
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM	<i>SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP</i>	I	87
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	91

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, podstawowe tendencje, tablice przeglądowe
English version: preface, contents, basic trends, review tables

ZNAKI UMOWNE SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak (*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak (Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak (#)	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł	–	złoty <i>złoty</i>	m ³	–	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
tys	–	tysiąc <i>thousand</i>	dam ³	–	dekametr sześcienny <i>cubic dekametre</i>
mln	–	milion <i>million</i>	dt	–	decytona <i>deciton</i>
t	–	tona <i>tonne</i>	szt.	–	sztuka <i>piece, unit</i>
l	–	litr <i>litre</i>	pkt	–	punkt <i>point</i>
m	–	metr <i>metre</i>	PKD	–	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>
m ²	–	metr kwadratowy <i>square metre</i>			

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US
Please indicate source when publishing data SO

URZĄD STATYSTYCZNY W ZIELONEJ GÓRZE
65-954 ZIELONA GÓRA, ul. Spokojna 1
Kontakt: *Contact:* tel. 68 322 31 12; fax 68 325 36 79
Adres w Internecie: *Internet address:*
<http://zielonagora.stat.gov.pl>

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym województwa**. Informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2012 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2013 r.” publikuje się bieżące dane wg PKD 2007 oraz dane przeliczone wg tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. Data in the publication are presented according to the **administrative division of the voivod-ship in a given period**, unless otherwise noted. Information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 Dec 2012.

2. From 2009 onwards data are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 Jan 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 Dec 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Lubuskie Voivodship in 2013”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”. 4. Data are compiled according to the respective organizational status of units of the national economy.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) **total production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Prezentowane dane o powierzchni użytków rolnych od 2012 r. nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. **Dane za lata 2010-2012 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach.**

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 Mar 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. The presented data since 2012 on the area of agricultural land have not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. Data for the years 2010-2012 was changed in comparison with the ones published in the previous editions.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;

- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006–2010,
 – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

- 2) *sold production of industry:*
 – *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006–2010,*
 – *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing *per capita* data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	sekcje <i>sections</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
<i>Accommodation and catering</i>	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

PODSTAWOWE TENDENCJE

W 2013 r. **liczba ludności** w województwie lubuskim zmniejszyła się, w porównaniu z poprzednim rokiem (po wzroście notowanym w latach 2008-2012). W wyniku mniejszej liczby urodzeń żywych i większej liczby zgonów odnotowano ujemny przyrost naturalny. W 2013 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały, w ujęciu rocznym, pogłębiło ujemną wartość.

W 2013 r. pogorszyła się sytuacja na rynku pracy w zakresie zatrudnienia. Niższe w porównaniu z rokiem poprzednim było **przeciętne zatrudnienie** w sektorze przedsiębiorstw. Odpływ bezrobotnych z ewidencji przewyższający ich napływ, spowodował obniżenie poziomu bezrobocia rejestrowanego. Po wzroście odnotowanym w 2012 r., w niewielkim stopniu zmniejszyła się **liczba zarejestrowanych bezrobotnych**. W końcu 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego była niższa niż przed rokiem.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** w IV kwartale 2013 r., wskazują na wzrost współczynnika aktywności zawodowej w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. Odnotowano wzrost liczby osób pracujących oraz liczby osób bezrobotnych. Zwiększyła się w skali roku stopa bezrobocia. Obniżyło się natomiast obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W 2013 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w ujęciu rocznym, przy czym tempo wzrostu było niższe niż w latach poprzednich.

Na przestrzeni roku zmniejszyła się przeciętna liczba emerytów i rencistów. Wyższe niż przed rokiem były **świadczenia społeczne** – emerytury i renty w systemie ubezpieczeń pracowniczych oraz rolników indywidualnych.

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych był niższy niż w poprzednim roku, przy czym wzrost cen notowano w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych.

W 2013 r., pomimo spadku w ciągu roku powierzchni uprawy **zbóż podstawowych z mieszkami zbożowymi**, plony osiągnęły wyższy poziom niż przed rokiem. Zwiększyły się również plony i zbiory rzepaku i rzepiku. W porównaniu do poprzedniego roku spadła powierzchnia oraz zbiory ziemniaków. W analizowanym okresie wzrosło **pogłowie** bydła i owiec, natomiast spadła liczebność trzody chlewnej. Ponadto obserwowano zwiększenie podaży ziarna zbóż przy jednoczesnym spadku cen skupu. Więcej skupiono żywca rzeźnego ogółem, po cenach wyższych od ubiegłorocznych. Zmniejszyła się ilość skupionego mleka, pomimo wzrostu cen skupu. W obrocie targowiskowym średnia cena zbóż była niższa niż przed rokiem, natomiast więcej płacono za ziemniaki.

Produkcja sprzedana przemysłu była niższa niż w roku poprzednim, przy czym notowany w 2013 r. spadek był głębszy niż w 2012 r. Wzrosła wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w przemyśle, przy mniejszym niż w 2012 r. przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle. Poniżej poziomu sprzed roku ukształtowała się także **produkcja sprzedana budownictwa**, w tym produkcja budowlano-montażowa. Wydajność pracy w budownictwie w przeliczeniu na 1 zatrudnionego była wyższa niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia w grupie przedsiębiorstw budowlanych.

W 2013 r. odnotowano niewielki spadek liczby **mieszkań oddanych do użytkowania**, w relacji do poprzedniego roku (po spadku w 2012 r. i niewielkim wzroście w 2011 r.). Znacząco zmniejszyła się w skali roku liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2013 r. odnotowano wzrost **sprzedaży detalicznej** w stosunku do zrealizowanej w poprzednim roku, wobec spadku notowanego w 2012 r. Po spadku notowanym przed rokiem wzrosła sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych, w tym w jednostkach hurtowych.

W 2013 r. większość **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych** uległo poprawie w stosunku do notowanych w 2012 r. Wobec szybszego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania, poprawił się wskaźnik poziomu kosztów. Pozostałe, analizowane wskaźniki ekonomiczno-finansowe kształtowały się bardziej korzystnie niż w 2012 r.

W 2013 r. odnotowano wzrost **nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw** mających siedzibę na terenie województwa lubuskiego w relacji do poprzedniego roku, po spadku w 2012 r. Liczba inwestycji nowo rozpoczętych była mniejsza niż w roku poprzednim, jednak ich wartość kosztorysowa wrosła.

BASIC TRENDS

In 2013 the **population** in Lubuskie Voivodship decreased compared to the previous year (after an increase recorded in years 2008-2012). Due to a smaller number of live births and bigger number of deaths a negative growth ratio was recorded. In 2013 the balance of internal and international migration of population for permanent residence, on an annual basis, exacerbated the negative ratio.

In 2013 the situation on the labour market worsened with respect to employment. **Average employment** in the enterprise sector was lower compared to the previous year. The outflow of the unemployed from the register exceeding their influx caused a reduction in the level of registered unemployment. After the growth recorded in 2012 **the number of the registered unemployed** slightly decreased. At the end of 2013, the registered unemployment rate was lower than the year before.

The results of the **Labour Force Survey** in the fourth quarter of 2013 show an increase in the activity ratio in relation to the corresponding period of the previous year. There was an increase in the number of people employed and the number of people unemployed. The unemployment rate increased during the year. However, the burden of the unemployed for working people decreased.

In 2013 **the average monthly gross wages and salaries** in the enterprise sector increased on a yearly basis, with the growth rate lower than in previous years.

During the year the average number of pensioners decreased. **Social benefits** - pensions from the insurance system for workers and individual farmers - were higher than in the previous year.

The annual average increase in prices of consumer goods and services was lower than in the previous year, with an increase in prices recorded in most groups of consumer goods and services.

In 2013, despite a decrease in the growing area of **basic crops and crop mixtures** during the year, harvests were higher than in the previous year. Also the harvest of rape and turnip rape was higher. Compared to the previous year the growing area of potatoes and potato harvest decreased. In the analysed period the **cattle and sheep population** increased, but the sow population dropped. In addition, an increase in the supply of cereal grains with a decline in purchase prices were observed. In total, more animals for slaughter were purchased at prices higher than in the previous year. The amount of purchased milk decreased, despite an increase in purchase prices. At farmers' markets the average price of crops was lower than the previous year, while higher prices were paid for potatoes.

Sold production of industry was lower than in the previous year, and the decrease in 2013 was larger than in 2012. Labour productivity measured by the value of sold production per one employee in industry increased with average employment in industry smaller than in 2012. **Sold production of construction industry**, including construction and assembly production dropped below the level of the previous year. Labour productivity in construction industry per 1 employee was higher than the previous year, with an increase in average employment in construction companies.

In 2013 there was a slight decrease in the number of **dwelling completed** in relation to the previous year (after a decline in 2012 and a slight increase in 2011). The number of dwellings for which building permits were issued and the number of dwellings the construction of which was started decreased significantly during the year.

. In 2013 there was an increase in **retail sale** compared to the one in the previous year, compared to a decline recorded in 2012. After a fall recorded in the previous year wholesale in entities, including wholesale entities, increased.

In 2013, most of the **financial results of non-financial enterprises** improved compared to those recorded in 2012. In view of growth in revenues from total activity quicker than their costs, the cost ratio improved. Other analysed economic and financial indices developed more favourably than in 2012.

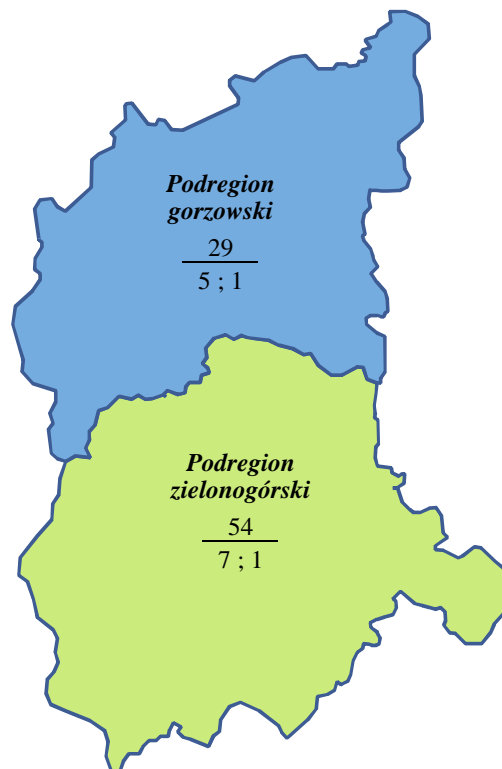
In 2013 there was an increase in **investment outlays of entities** established in Lubuskie Voivodship in relation to the previous year, after a decline in 2012. The number of newly started investment was smaller than in the previous year, however, its estimated value grew.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

	liczba gmin	
	<u>83</u>	
liczba powiatów	12 ; 2	liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha	Ludność (stan w dniu 31 XII)
LUBUSKIE	1398789	1021470
podregiony:		
Gorzowski	611251	386921
Zielonogórski	787538	634549

Podregion gorzowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
gorzowski międzyrzecki słubicki strzelecko-drezdenecki sulęciński	Gorzów Wlkp.

Podregion zielonogórski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
krośnieński nowosolski świebodziński wschowski zielonogórski żagański żarski	Zielona Góra

Według stanu w dniu 1 I 2013 r. województwo lubuskie zajmowało powierzchnię 13988 km² (1398789 ha), co stanowi 4,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (wg stanu w dniu 31 XII 2013 r.) mieszkało 1021 tys. ludności, tj. 2,7% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 73 osoby (14 lokata w kraju). W miastach mieszkało 63,1% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

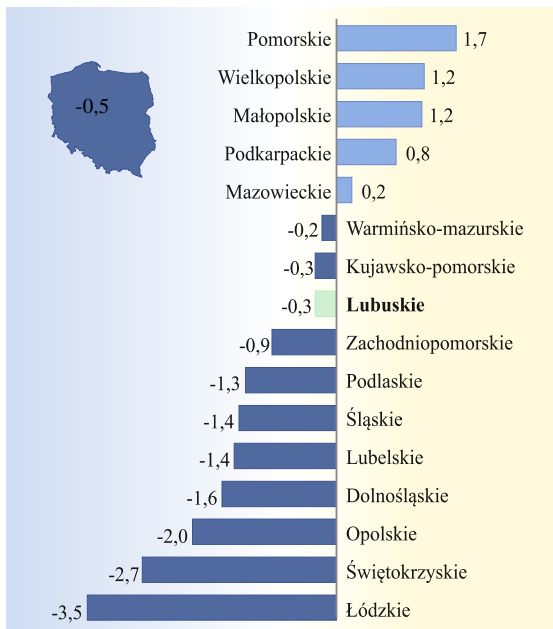
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.

Wyszczególnienie	Polska	Lubuskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	73
Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	-0,46	-0,30
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	-0,52	-1,35
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	54,4
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	49,2
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,3	9,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3837,20	3166,97
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.	1855,52	1690,11
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1121,52	1261,30
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2012 = 100)	100,9	101,3
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha..	10,1	18,5
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	38,8	17,8
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	76,3	32,6
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	469716	416239
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	377676	272118
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,8	3,1
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1057	1075
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	21	27
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	79,8	82,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % ...	95,5	94,9
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2012 = 100; ceny bieżące)	104,4	125,0
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2011 r. w zł.....	39665	32795

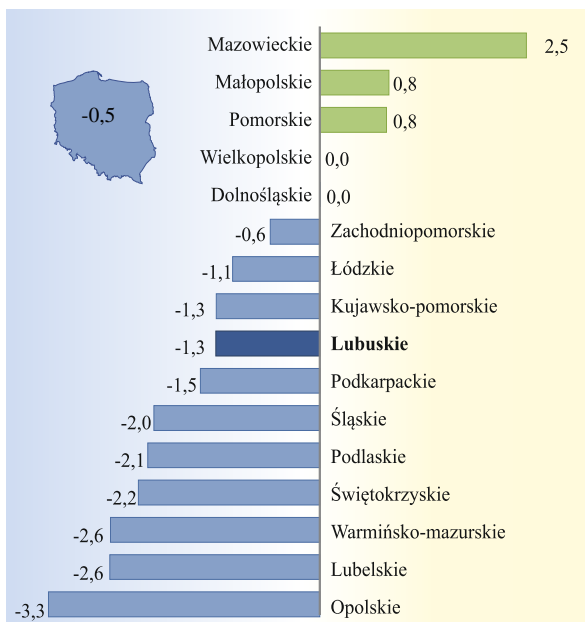
^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane wstępne. ^c Stan w grudniu. ^d Stan w końcu listopada.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

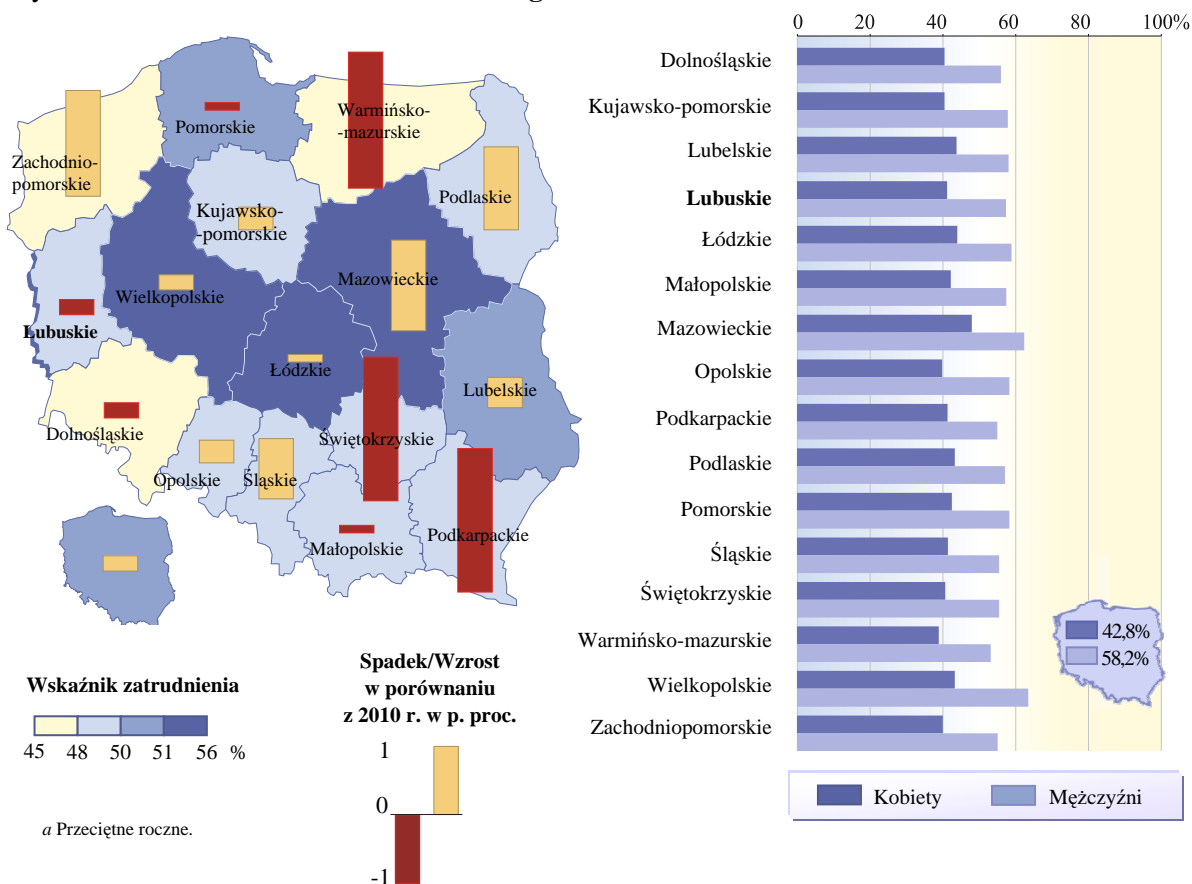
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.

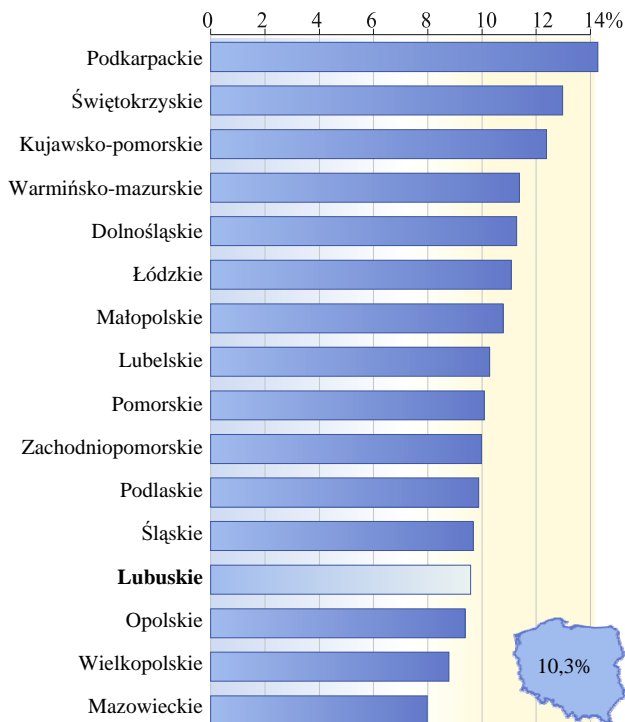
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r.

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2013 r.

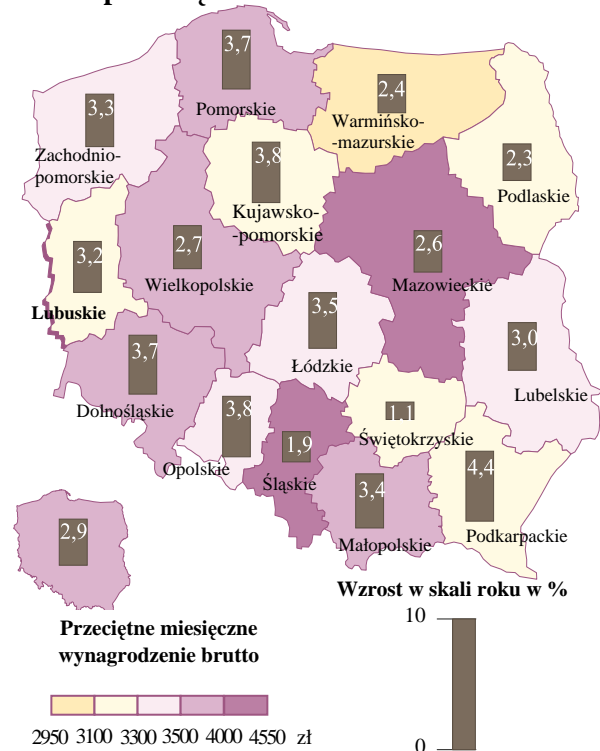

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2013 r.

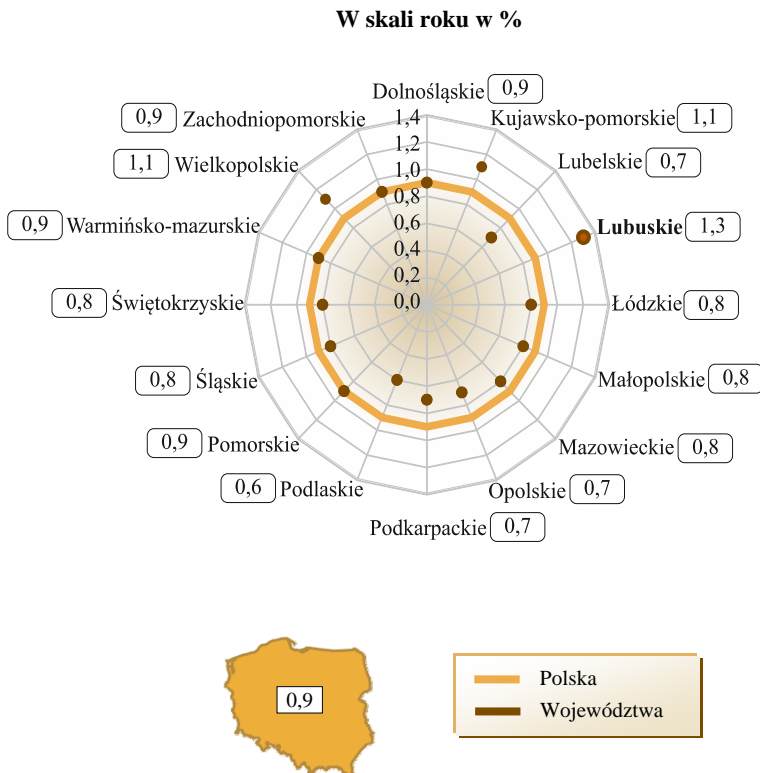

a Przeciętne roczne.

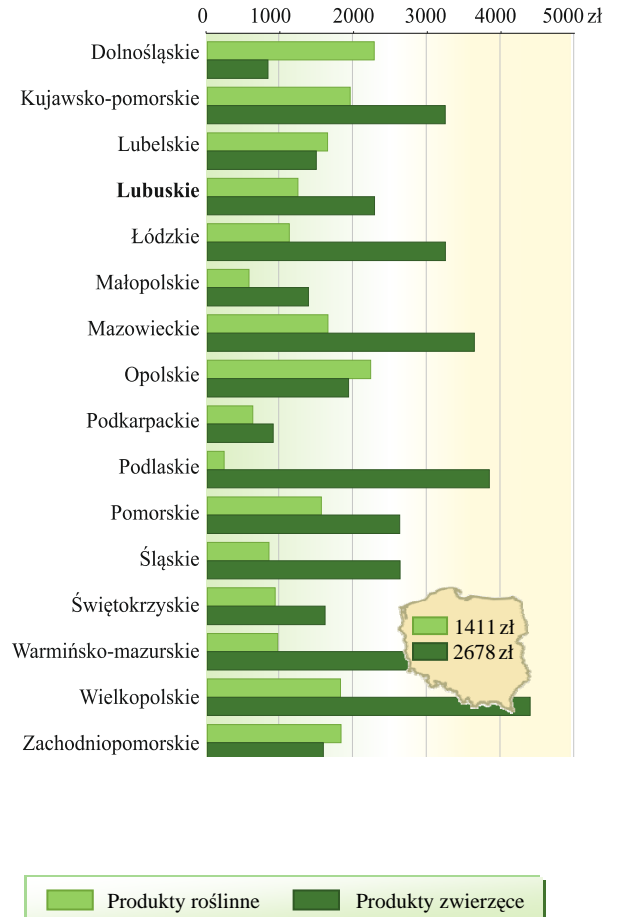
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.

Wykres 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.

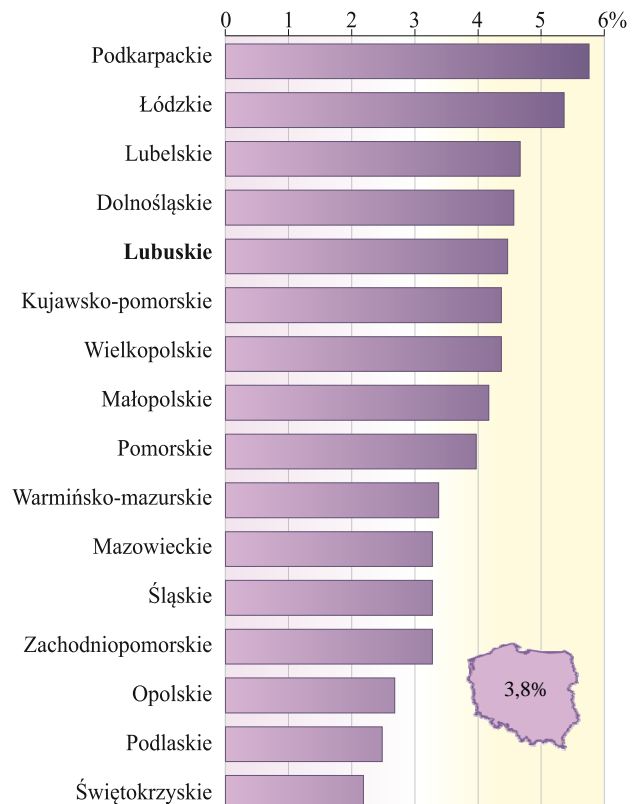
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.

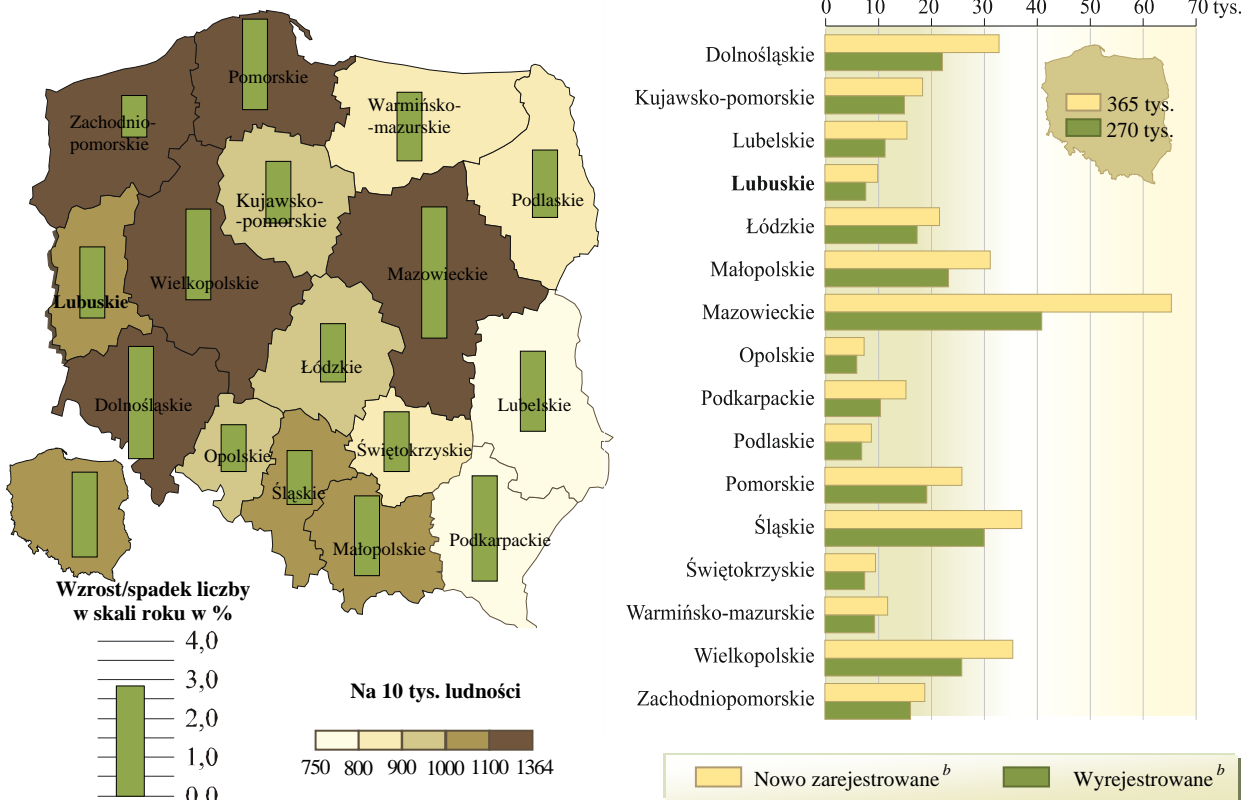
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2013 r.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2013 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

LUDNOŚĆ

W 2013 r. liczba ludności w województwie lubuskim zmniejszyła się, w porównaniu z poprzednim rokiem. W wyniku mniejszej liczby urodzeń i większej liczby zgonów, odnotowano ujemny przyrost naturalny. Spadła umieralność niemowląt. Saldo migracji ludności na pobyt stały zwiększyło ujemną wartość.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2013 r. województwo lubuskie zamieszkiwało 1021,5 tys. osób, tj. o 1,8 tys. mniej niż przed rokiem. Mieszkańcy województwa stanowili 2,7% ogólnej liczby ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w województwie wyniosła 73 osoby na 1 km², zaś w Polsce – 123 osoby. W przekroju powiatów wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie: najwyższy notuje się w powiecie nowosolskim (114), najniższy – w powiecie sulęcińskim (30).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowym okresie.

W województwie w ogólnej liczbie ludności przeważają kobiety, których odsetek, podobnie jak przed rokiem, wynosi 51,3%. W Polsce tendencja jest podobna - kobiety w 2013 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) pozostaje od kilku lat na niezmiennym poziomie, osiągając wartość 105, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 2. **Ludność na podstawie bilansów**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38526	38534	38502
w tym kobiety	19869	19876	19882	19868
Miasta	23449	23405	23360	23291
Wieś.....	15068	15121	15174	15211
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	38530	38538	38533	38496
na 1 km ²	123	123	123	123
w tym kobiety:				
w tysiącach	19877	19884	19884	19866
na 100 mężczyzn	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429	23386	23336	23258
w %	60,8	60,7	60,6	60,4
Wieś: w tysiącach	15101	15153	15197	15238
w %	39,2	39,3	39,4	39,6

(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
WOJ. LUBUSKIE				
Stan w dniu 30 VI w tys.	1023	1023	1023	1022
w tym kobiety	525	525	525	524
Miasta	650	649	648	646
Wieś.....	373	374	375	376
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	1023	1023	1023	1021
na 1 km ²	73	73	73	73
w tym kobiety:				
w tysiącach	525	525	525	524
na 100 mężczyzn	105	105	105	105
Miasta: w tysiącach	650	649	648	645
w %	63,5	63,4	63,3	63,1
Wieś: w tysiącach	373	374	376	377
w %	36,5	36,6	36,7	36,9

a Patrz nota na str. 24.

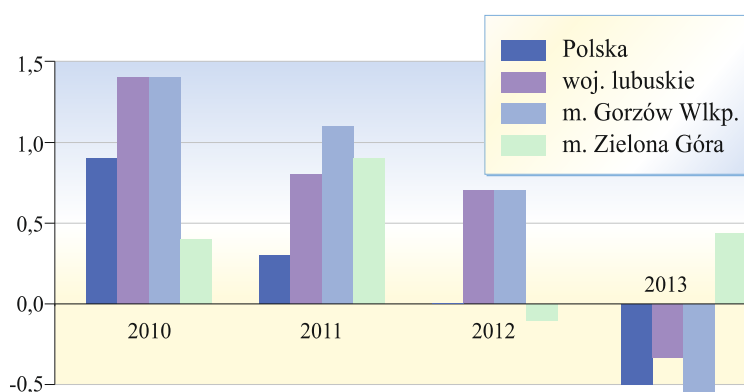
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie lubuskim w ostatnich latach maleje liczba urodzeń. W 2013 r. zarejestrowano 9737 urodzeń żywych, tj. o 630 mniej niż przed rokiem, co oznacza zmniejszenie się liczby urodzeń o 6,1%. W porównaniu z 2010 r. urodziło się 1202 dzieci mniej (spadek o 11,0%).

Współczynnik urodzeń żywych (liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) wyniósł 9,53‰ i był niższy o 0,6 punktu w relacji do odnotowanego rok wcześniej (10,13‰) i o 1,16 punktu w porównaniu z 2010 r. (10,69‰).

W 2013 r. w województwie lubuskim, w ujęciu rocznym, znacząco wzrosła liczba zgonów – zmarło 10046 osób, tj. o 439 osób więcej niż przed rokiem (wzrost o 4,6%). **Współczynnik zgonów** (liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) wyniósł 9,83‰, podczas gdy rok wcześniej – 9,39‰ (w 2010 r. – 9,28‰). W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się umieralność niemowląt.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

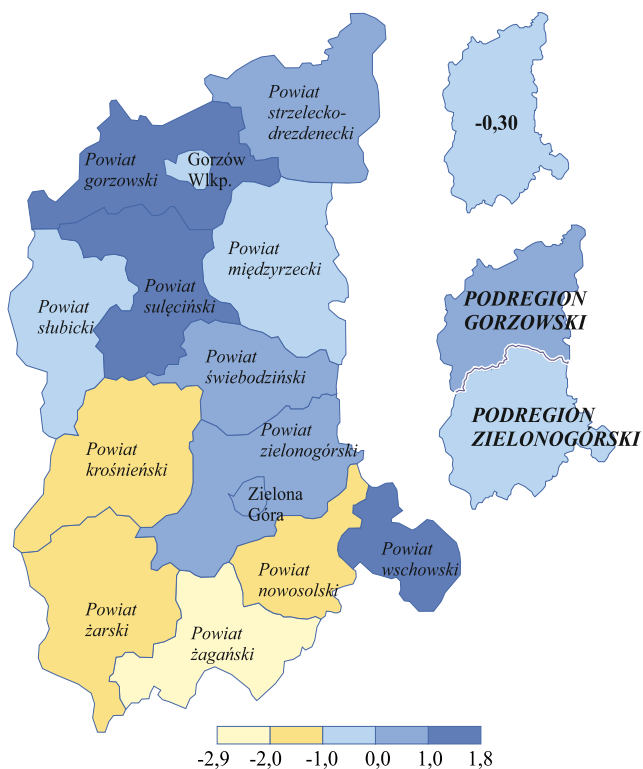
Wykres 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 5,65‰, wobec 5,98‰ w 2012 r.

W wyniku mniejszej liczby urodzeń żywych i większej liczby zgonów, w województwie odnotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się

na poziomie minus 309 osób. W poprzednim roku, podobnie jak we wcześniejszych latach, przyrost naturalny był dodatni i determinował w głównej mierze wzrost liczby ludności w województwie. **Współczynnik przyrostu naturalnego** osiągnął wartość minus 0,30‰ (wobec 0,74‰ w 2012 r. i 1,42‰ w 2010 r.). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał niższe wartości we wszystkich analizowanych latach, a w 2013 r. ukształtował się na poziomie minus 0,46‰.

Wykres 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

W województwie lubuskim w 2013 r. współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował wartości ujemne w 7 z 14 powiatów, najniższe – w powiecie żagąńskim (minus 2,90‰) i krośnieńskim (minus 1,40‰). Z drugiej strony, najwyższą dodatnią wartość współczynnika odnotowano w powiecie gorzowskim (1,75‰), gdzie poziom umieralności w 2013 r. był najniższy wśród powiatów województwa.

W 2013 r. w województwie zawarto 4742 związki małżeńskie, o 693 małżeństwa mniej niż przed rokiem i o 1184 mniej niż w 2010 r. (spadek odpowiednio o 12,8% i 20,0%). W porównaniu z poprzednim rokiem, niższy był również **współczynnik małżeństw** (liczba małżeństw w

przeliczeniu na 1000 mieszkańców), który w 2013 r. osiągnął poziom 4,64‰ (wobec 5,31‰ w 2012 r. i 5,79‰ w 2010 r.).

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

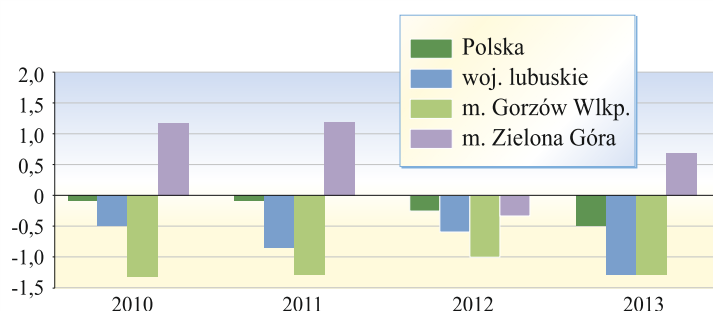
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Małżeństwa.....	5,9	5,4	5,3	4,7
Urodzenia żywe.....	10,7	10,1	10,0	9,6
Zgony.....	9,8	9,7	10,0	10,1
Przyrost naturalny ^a	0,9	0,3	0,0	-0,5
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały.....	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5
w tym zagranicznych.....	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5

(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
WOJ. LUBUSKIE				
Małżeństwa.....	5,8	5,1	5,3	4,6
Urodzenia żywe	10,7	10,2	10,1	9,5
Zgony.....	9,3	9,4	9,4	9,8
Przyrost naturalny ^a	1,4	0,8	0,7	-0,3
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały	-0,5	-0,8	-0,6	-1,3
w tym zagranicznych	x	-0,2	-0,2	-0,6
M. GORZÓW WLKP.				
Małżeństwa.....	5,8	5,0	5,1	4,4
Urodzenia żywe	9,8	10,0	10,0	9,1
Zgony.....	8,3	8,9	9,3	9,7
Przyrost naturalny ^a	1,4	1,1	0,7	-0,6
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały	-1,3	-1,3	-1,0	-1,3
w tym zagranicznych	0,4	0,3	0,3	-0,9
M. ZIELONA GÓRA				
Małżeństwa.....	6,0	5,0	5,0	4,6
Urodzenia żywe	9,8	10,2	9,4	9,8
Zgony.....	9,4	9,3	9,5	9,3
Przyrost naturalny ^a	0,4	0,9	-0,1	0,4
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych				
na pobyt stały	1,2	1,2	-0,3	0,7
w tym zagranicznych	0,6	0,3	0,5	0,2

a Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

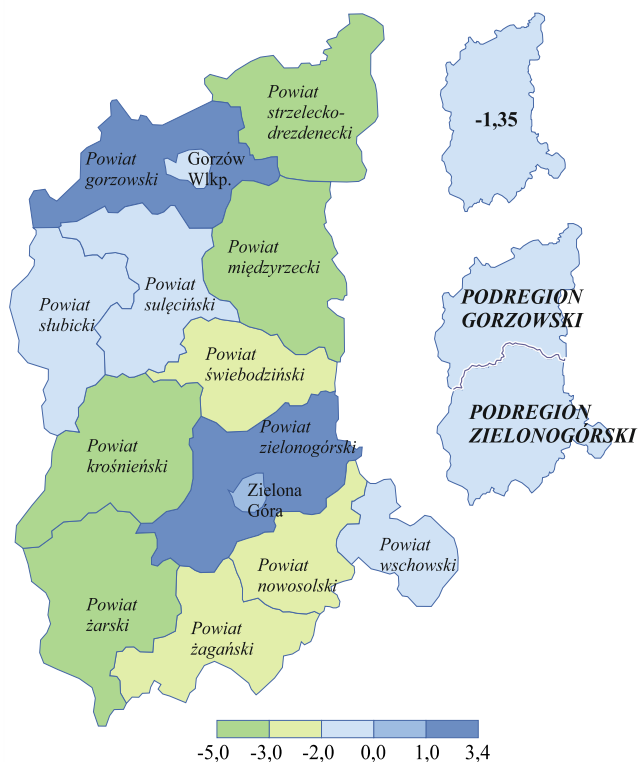

migracji na pobyt stały wyniosło minus 1378 osób, wobec minus 622 w poprzednim roku (w 2010 r. minus 474 osoby); **współczynnik salda migracji stałej** wzrósł do 1,35‰ z 0,61‰ w 2012 r.

Odnosząc się tylko do migracji zagranicznych należy stwierdzić, iż w ostatnich latach liczba wyjazdów Polaków za granicę na pobyt stały nieco się zwiększyła, w porównaniu z końcem poprzedniej

W 2013 r., saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie, w ujęciu rocznym, pogłębiło ujemną wartość. Oznacza to, że zwiększyła się różnica między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały i liczbą osób wymeldowanych z pobytu stałego. W 2013 r. saldo

Wykres 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

dekady. W latach 2011-2013 zarówno w skali kraju, jak i województwa lubuskiego liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju była wyższa niż liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały, co oznacza, że saldo migracji ludności w ruchu zewnętrznym było ujemne.

W przekroju powiatów województwa lubuskiego, w 2013 r. dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie lubuskim odnotowano w powiatach gorzowskim i zielonogórskim, oraz w Zielonej Górze.

Dane prezentujące ludność w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubuskim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe)”.

RYNEK PRACY

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym ukształtowało się na niższym poziomie od notowanego przed rokiem, przy czym najgłębszy spadek w skali roku zanotowano w drugim kwartale.

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim w 2013 r. wyniosło 114,9 tys. osób, tj. mniej o 2,9% w stosunku do poprzedniego roku (w 2012 r. przeciętne zatrudnienie nie zmieniło się w relacji do poprzedniego roku). W kraju odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia, w porównaniu z rokiem poprzednim, o 1,0% (wobec wzrostu o 0,1% przed rokiem).

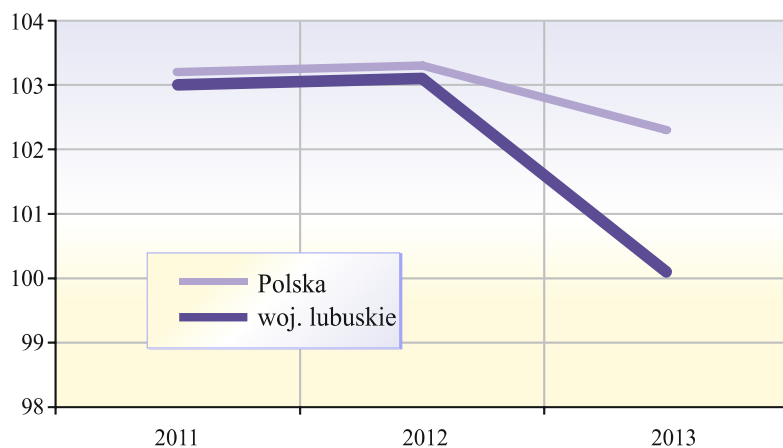
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

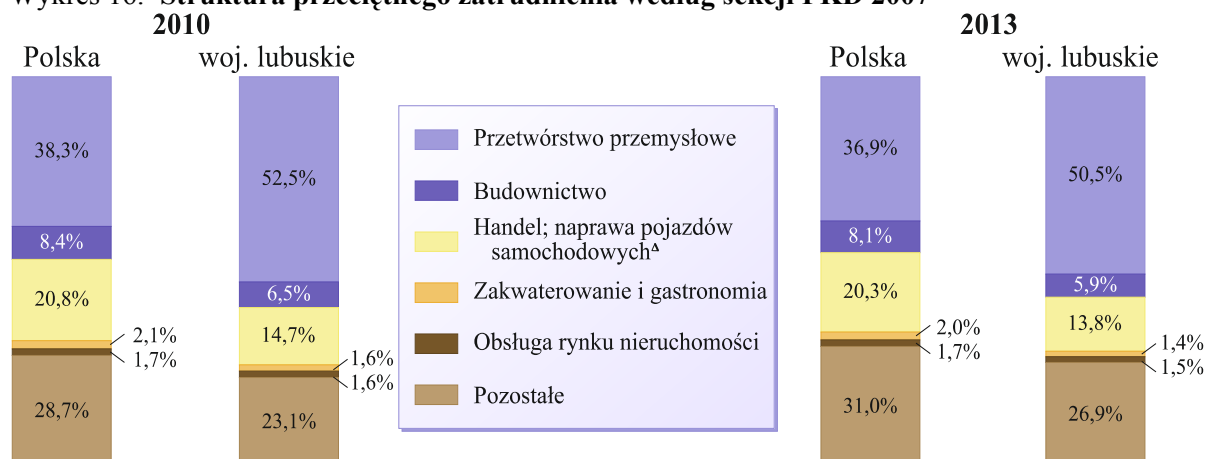
Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w tysiącach		2010=100	2012=100	
Polska	5372,6	5548,7	5494,5	102,3	99,0
Woj. lubuskie	114,8	118,3	114,9	100,1	97,1
m. Gorzów Wlkp.	22,7	21,8	21,4	94,2	98,0
m. Zielona Góra	21,4	22,2	21,3	99,5	96,0

Wykres 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

2010 = 100

Najliczniejszą grupę w ogólnej liczbie przeciętnie zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r., podobnie jak w poprzednich latach stanowili zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym (58,1 tys. osób); udział tej grupy stanowił 50,5% ogółu przeciętnie zatrudnionych.

Wykres 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007**

Kolejną grupą o znaczącym udziale w strukturze przeciętnego zatrudnienia to zatrudnieni w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (15,9 tys. osób, tj. 13,8% ogólnej liczby zatrudnionych), a także zatrudnieni w administrowaniu i działalności wspierającej (11,1 tys. osób, tj. 9,7% ogółu przeciętnie zatrudnionych).

Tabl. 5. **Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim**

Wyszczególnienie	2012				2013				tys. osób
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	100,8	100,3	100,4	100,0	96,9	96,5	96,6	97,1	114,9
w tym:									
Przemysł	97,6	100,2	99,7	100,3	96,1	96,1	96,6	96,0	61,9
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	97,5	100,2	99,6	100,2	96,8	96,7	97,2	96,5	58,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	104,3	103,8	104,2	104,2	104,0	106,5	106,4	108,0	3,2
Budownictwo	106,4	105,9	108,5	103,5	84,4	82,1	80,6	85,1	6,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	93,7	94,3	95,3	94,1	97,1	95,9	95,9	99,7	15,9
Transport i gospodarka magazynowa.....	111,3	111,5	110,6	110,9	103,6	101,9	102,5	101,2	8,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	99,6	101,4	105,4	106,1	87,1	84,2	76,7	79,6	1,6
Informacja i komunikacja	102,8	106,3	103,0	107,2	109,6	109,2	110,0	107,9	1,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	94,3	90,0	92,3	94,0	93,5	97,7	96,7	95,6	1,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	120,2	93,5	94,1	93,3	105,6	107,2	108,2	107,4	11,1

Najgłębszy spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku, zanotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (o 20,4%). Poniżej ubiegłorocznego poziomu było również przeciętne zatrudnienie m.in. w budownictwie (o 14,9%), w obsłudze rynku nieruchomości (o 4,4%), w przetwórstwie przemysłowym (o 3,5%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,3%).

Najwyższy wzrost przeciętnego zatrudnienia, w omawianym okresie, zanotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 8,0%). Relatywnie wysoki wzrost wystąpił w sekcjach informacja i komunikacja (o 7,9%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,4%). Powyżej poziomu notowanego przed rokiem ukształtowało się również przeciętne zatrudnienie w transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,2%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2013 r. w województwie lubuskim sytuacja na rynku pracy poprawiła się pod względem zjawiska bezrobocia. W województwie w ciągu roku odpływ bezrobotnych z ewidencji przewyższał ich napływ, dzięki czemu nieznacznie zmniejszył się poziom bezrobocia rejestrowanego. W końcu 2013 r. stopa bezrobocia była mniejsza niż przed rokiem i wyniosła 15,7%.

W końcu grudnia 2013 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowanych było 59,8 tys. osób bezrobotnych, tj. o 1,3% (o 0,8 tys. osób) mniej niż przed rokiem, a o 1,0% (o 0,6 tys. osób) więcej w relacji do 2010 r. Przed rokiem liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wzrosła w ujęciu rocznym o 2,5%.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

W kraju na koniec 2013 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 1,0% w stosunku do stanu sprzed roku (wobec wzrostu o 7,8% odpowiednio w 2012r.). W porównaniu z 2010 r. odnotowano w kraju wyraźny wzrost liczby bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy (o 10,4%).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	2136,8	2157,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2655,0	2708,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2500,8	2688,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	92	70
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	13,4	13,4
WOJ. LUBUSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	59,2	60,6	59,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	119,1	95,3	93,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	120,9	93,8	94,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	70	65	42
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	15,5	15,9	15,7

(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
M. GORZÓW WLKP.			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	4,5	5,3	4,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani a w tys.	10,4	9,8	9,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	10,3	9,9	10,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	34	38	28
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	8,1	9,1	8,6
M. ZIELONA GÓRA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	4,5	4,8	4,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	4,5	8,7	8,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	10,3	8,8	8,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	17	18	15
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	7,7	8,3	7,8

^a W ciągu roku.

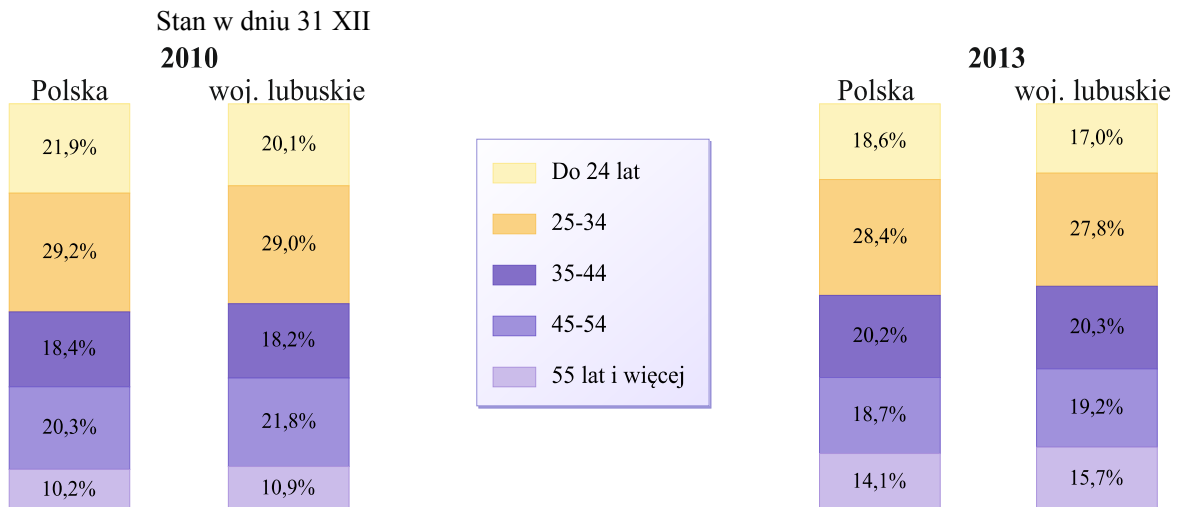
W województwie lubuskim spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali roku odnotowano w 9 powiatach, przy czym najgłębszy w miastach na prawach powiatu: Gorzowie Wlkp. (o 6,7%) i Zielonej Górze (o 6,1%), a także w powiatach wschowskim (o 6,4%) i żarskim (o 5,6%). Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano m.in. w powiatach gorzowskim (o 5,8%) i świebodzińskim (o 5,7%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W strukturze zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2013 r. kobiety stanowiły 52,8% (tj. o 0,5 p. proc. więcej niż przed rokiem). Wzrósł udział osób poprzednio pracujących o 0,5 p. proc do 84,2%, w tej grupie osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły 5,4% ogółu bezrobotnych, tj. o 2,0 p. proc. więcej niż w poprzednim roku. W skali roku wzrósł również odsetek osób bez prawa do zasiłku (o 3,6 p. proc do 84,1%).

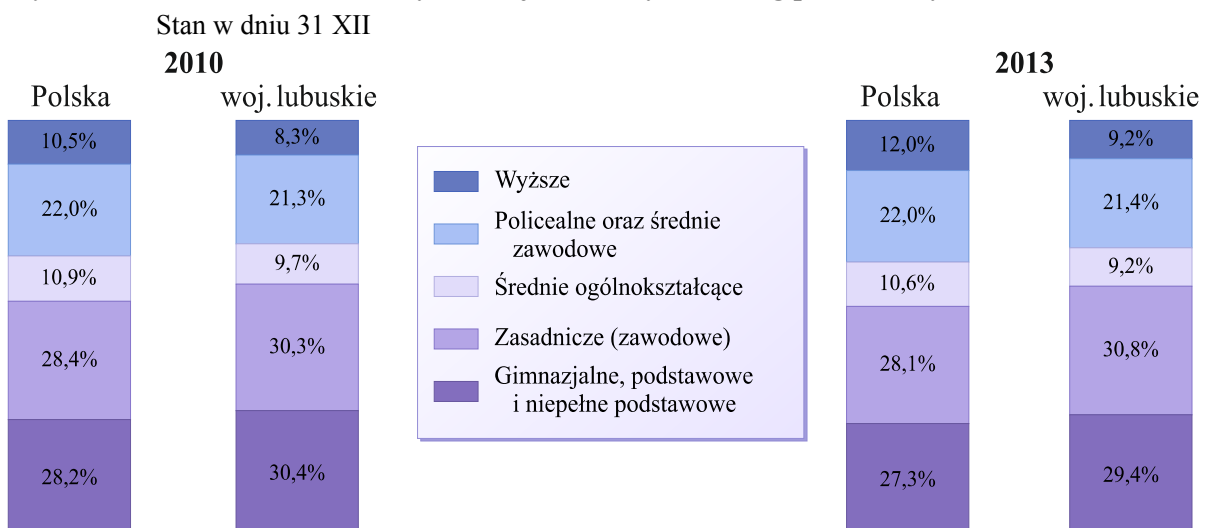
Spośród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 43,8% (o 0,7 p. proc. więcej niż przed rokiem) stanowili mieszkańcy wsi.

Bezrobocie od lat dotyka przede wszystkim ludzi młodych. W końcu 2013 r. w strukturze wiekowej bezrobotnych dominowali bezrobotni w wieku 25-34 lata, udział tej grupy w ogóle bezrobotnych wyniósł 27,8%, a jej odsetek w skali roku zmniejszył się o 0,8 p. proc. Kolejne grupy w strukturze to bezrobotni w wieku 35-44 lata – 20,3% ogółu bezrobotnych (wzrost w skali roku o 0,8 p. proc.), w wieku 45-54 lata – 19,2% (tj. mniej o 0,6 p. proc.) oraz osób do 25 roku życia – 17,0% (spadek o 1,3 p. proc.). Natomiast w grupie wiekowej powyżej 55 lat odnotowano wzrost o 1,9 p. proc. do 15,7%

Wykres 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

Większość bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W końcu grudnia 2013r. najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (30,8% ogółu bezrobotnych, w skali roku udział tej grupy spadł o 0,4 p. proc.) oraz gimnazjalnym i niższym (29,4%, tj. spadek o 0,3 p. proc. w skali roku). Kolejne grupy to osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (21,4%, wzrost w skali roku o 0,6 p. proc.), średnim ogólnokształcącym (9,2%, udział w tej grupy w skali roku nie zmienił się) i wyższym (9,3%, tj. o 0,2 p. proc. więcej).

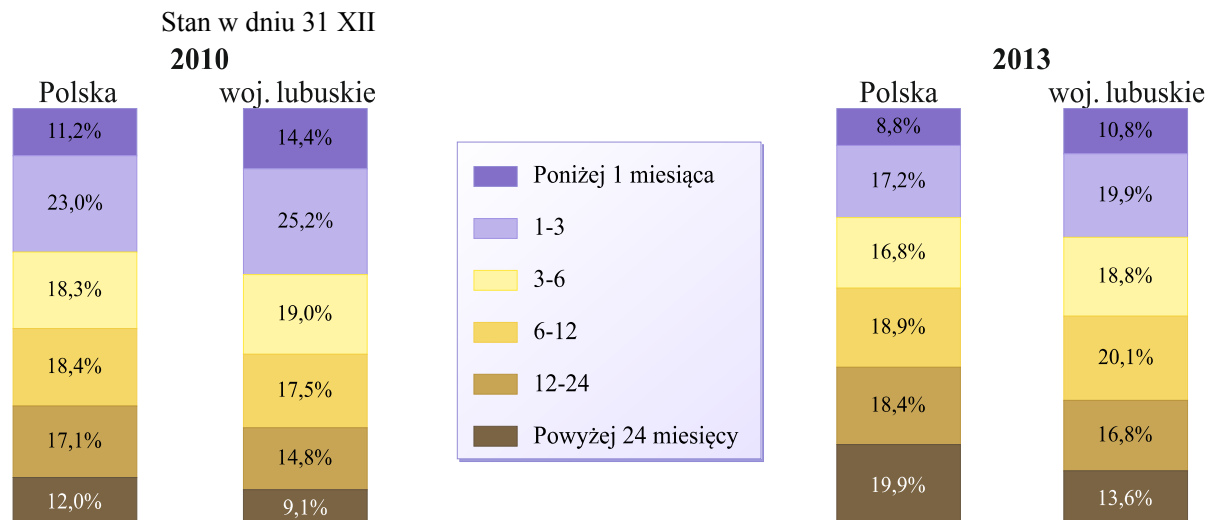
Warto podkreślić, iż w skali roku zmniejszyła się ilość osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 2,7%), gimnazjalnym i niższym (o 2,5%) oraz średnim ogólnokształcącym (o 1,7%). Wzrost zanotowano wśród bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 1,6%) oraz wyższym (o 0,6%).

Wykres 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Wśród bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, podobnie jak przed rokiem najbardziej wzrósł odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (o 1,6 p. proc. do 13,6%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy (o 1,8 p. proc. do 19,9%).

Wykres 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby o stosunkowo krótkim stażu pracy, które do momentu zarejestrowania legitymowały się stażem do 5 lat (35,5% ogółu bezrobotnych, tj. o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem). Licznymi grupami były osoby o stażu od 10 do 20 lat (16,8%, tj. o 0,3 p. proc. więcej w skali roku) oraz osoby nieposiadające żadnego stażu pracy (15,8%, tj. o 0,5 p. proc. mniej).

Spośród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 50,2% ogółu bezrobotnych, a udział tej grupy w skali roku wzrósł o 3,2 p. proc. Zwiększył się także udział osób powyżej 50 roku życia (o 1,5 p. proc. do 26,5%), osób, które samotnie wychowują co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (o 1,2 p. proc. do 13,8%), a także niepełnosprawnych (o 0,2 p. proc. do 8,1%). Zmniejszył się w skali roku udział osób do 25 roku życia (o 1,3 p. proc. do 17,0%) oraz bez doświadczenia zawodowego (o 0,7 p. proc. do 21,0%).

W relacji do końca grudnia 2012 r. spośród wymienionych kategorii zmniejszyła się liczba osób do 25 roku życia (o 8,7%), bez doświadczenia zawodowego (o 4,3%). W największym stopniu wzrosła liczba osób samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (o 7,8%), a także długotrwale bezrobotnych (o 5,4%), osób powyżej 50 roku życia (o 4,7%) i niepełnosprawnych (o 1,4%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie lubuskim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): w tysiącach osób	63,8	58,1	57,8	60,6	65,3	58,5	58,0	59,8
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	100,6	103,6	105,6	102,5	102,3	100,7	100,3	98,7

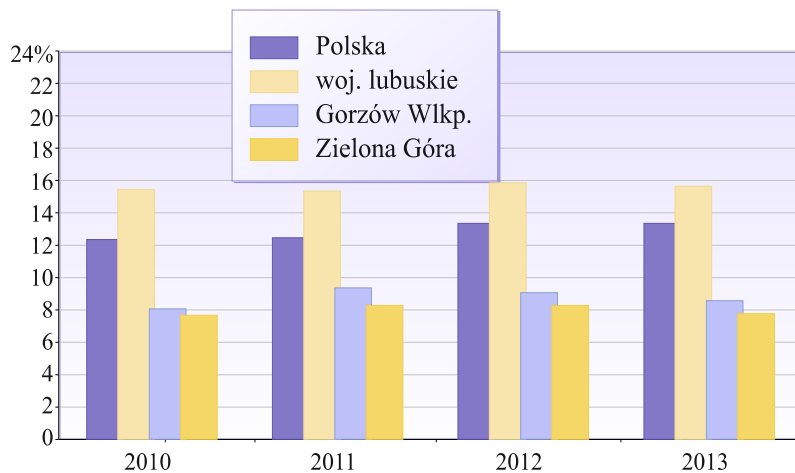
(dok.)

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	25,6	20,1	24,2	25,3	26,1	19,5	24,5	23,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	90,2	99,7	95,2	95,4	101,7	96,7	101,4	93,2
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	20,9	25,9	24,5	22,5	21,4	26,3	25,0	21,8
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	86,6	93,7	91,5	101,8	102,2	101,5	102,2	96,9
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	4,7	-5,8	-0,3	2,8	4,7	-6,8	-0,5	1,8
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	16,4	15,1	15,1	15,9	16,9	15,4	15,3	15,7

W województwie lubuskim stopa bezrobocia rejestrowanego w kolejnych miesiącach 2013 r. podobnie jak w roku poprzednim była wyższa niż w kraju, a jej odchylenie od przeciętnej wartości tego wskaźnika w kraju było najwyższe w styczniu (o 2,9 p. proc.), a najniższe w październiku i listopadzie 2013 r. (po 2,1 p. proc.). W końcu grudnia 2013 r. stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 15,7%, tj. o 0,2 p. proc. niższym w skali roku, a wyższym o 0,2 p. proc. w porównaniu z 2010 r. W kraju w końcu grudnia 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w skali roku pozostała na niezmiennym poziomie i wyniosła 13,4%, natomiast w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. wzrosła o 1,0 p. proc.

Wykres 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

W 9 powiatach województwa lubuskiego odnotowano w ujęciu rocznym spadek stopy bezrobocia, który wahał się od 1,0 p. proc. w powiecie wschowskim do 0,2 p. proc. w powiecie ślubickim. Wzrost obserwowano w 5 powiatach, przy czym najwyższy w powiecie międzyrzeckim o 0,7 p. proc.

Nadal obserwowano duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość wskaźnika pomiędzy najniższą i najwyższą wartością w powiatach wyniosła 18,2 p. proc., wobec 17,7 p. proc. przed rokiem.

Od dłuższego czasu najwyższą stopę bezrobocia notuje się w tej samej grupie powiatów. W końcu 2013r. wyniosła ona w powiecie nowosolskim 26,0%, w powiatach strzelecko-drezdeneckim i żagańskim 25,4%, a w krośnieńskim 23,9%.

Podobnie jak przed rokiem najniższą stopę bezrobocia odnotowano w miastach na prawach powiatu Zielona Góra i Gorzów Wlkp. (odpowiednio 7,8% i 8,6%). Wśród powiatów najniższa stopa kształtowała się w powiecie gorzowskim (12,9%).

W 2013 r. w województwie lubuskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła łącznie 93,7 tys. osób i była mniejsza zarówno w relacji do poprzedniego roku (o 1,6 tys., tj. o 1,7%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 25,4 tys., tj. o 21,3%).

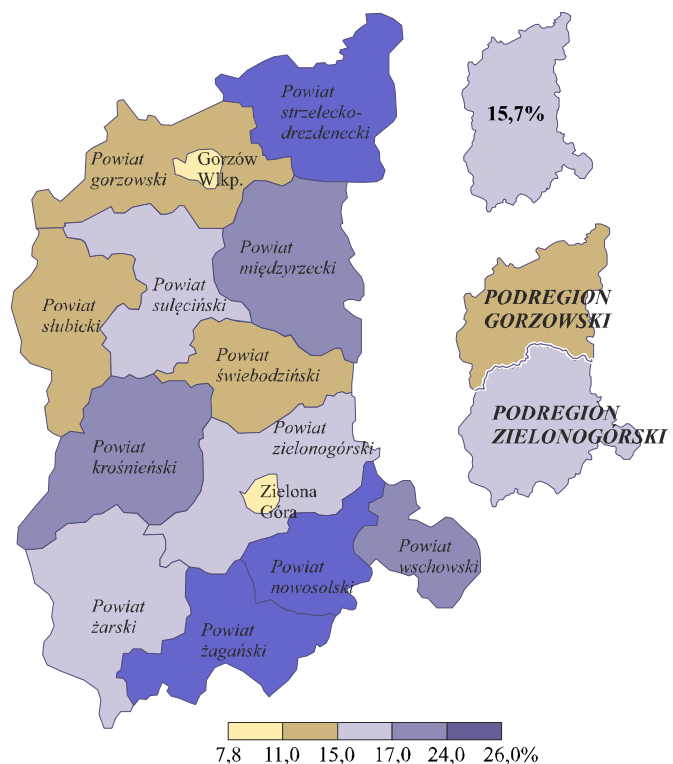
Nadal najliczniejszą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych wzrósł w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,8 p. proc.) i wyniósł 83,9%. W skali roku wzrósł również udział osób poprzednio pracujących (o 1,5 p. proc. do 81,4%), w tym zwolnionych z przyczyn dotyczących zakłady pracy (o 2,9 p. proc. do 5,8%), a także osób zamieszkałych na wsi (o 0,4 p. proc. do 39,3%). W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszył się udział osób dotychczas niepracujących (o 1,5 p. proc. do 18,6%).

W 2013 r. z ewidencji bezrobotnych w województwie lubuskim wyrejestrowano łącznie 94,5 tys. osób, tj. o 0,7% więcej aniżeli w 2012 r., ale mniej o 21,9% – niż w 2010 r. Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku tego faktu z rejestru bezrobotnych skreślono 41,4 tys. osób (o 7,7% więcej niż przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych wzrósł w ujęciu rocznym o 2,8 p. proc. do 43,8%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji wzrost odnotowano również w grupie osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (o 1,0 p. proc. do 9,8%) a także wśród dobrowolnie rezygnujących ze statusu bezrobotnego (o 0,4 p. proc. do 6,8%).

W omawianym okresie zmniejszył się udział osób wyrejestrowanych w związku z niepotwierdzeniem gotowości do pracy (o 1,4 p. proc. do 28,9%).

W 2013 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 32,3 tys. ofert zatrudnienia osób bezrobotnych, tj. o 2,1 tys. (6,9%) więcej w porównaniu z poprzednim rokiem. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 42 bezrobotnych (wobec 65 osób przed rokiem), wskaźnik ten był bardziej korzystny niż w skali kraju (wskaźnik w kraju w omawianym okresie wyniósł 72 osób na 1 ofertę).

Wykres 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego według podregionów i powiatów w 2013 r.**
Stan w dniu 31 XII

Najbardziej korzystna sytuacja była w miastach na prawach powiatów Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. (odpowiednio 15 i 28 osób na 1 ofertę pracy) oraz w powiatach wschowskim (22 osoby) i sulęcińskim (23 osoby).

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2013 r., w województwie lubuskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zwiększyła się liczba osób aktywnych zawodowo,
- wzrosła liczba osób pracujących (głównie wśród mężczyzn),
- wzrosła liczba osób bezrobotnych (wzrost stopy bezrobocia na terenach wiejskich),
- udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej utrzymał się na takim samym poziomie,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2013 r., zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie lubuskim liczyła 456 tys. osób, (z tego 413 tys. pracujących i 43 tys. bezrobotnych). Populacja biernych zawodowo liczyła 384 tys. osób.

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17394	17414
pracujący	15557	15636	15713
bezrobotni	1597	1757	1700
Bierni zawodowo w tys.	13826	13656	13621
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,0	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,4	50,6
Stopa bezrobocia w %	9,3	10,1	9,8
WOJ. LUBUSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	488	451	456
pracujący	442	410	413
bezrobotni	46	41	43
Bierni zawodowo w tys.	386	385	384
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,8	53,9	54,4
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,6	49,0	49,2
Stopa bezrobocia w %	9,4	9,1	9,4

W IV kwartale 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. zwiększył się zarówno udział pracujących, jak i bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (w każdej grupie o 0,2 p. proc.).

W porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. – przeciwnie – udział pracujących i bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zmniejszył się (odpowiednio o 0,6 p. proc. i 0,2 p. proc.).

Wykres 22. **Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale**

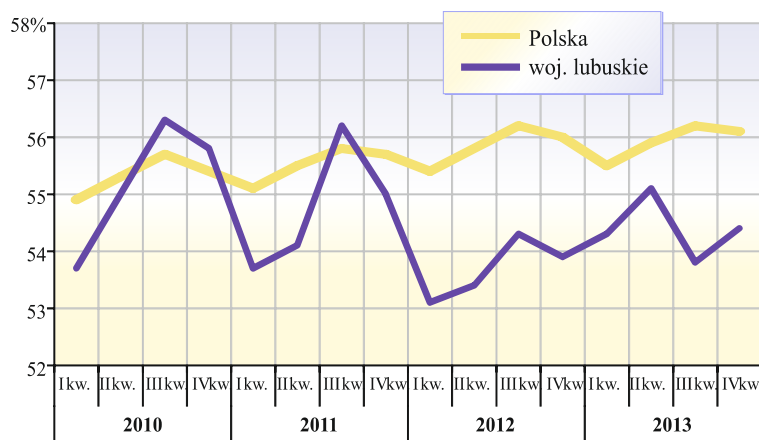

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2013 r., zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku i w odniesieniu do stanu sprzed dwóch lat odpowiednio o 1,1% i 1,8%. W porównaniu z IV kwartałem 2012 r., wzrost liczby aktywnych zawodowo obserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet.

W omawianym okresie w województwie lubuskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 54,4%, tj. o 0,5 p. proc. wyższym niż w IV kwartale 2012 r. i o 0,6 p. proc. niższym niż w IV kwartale 2011 r.

***Współczynnik aktywności zawodowej** obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy)..*

Wykres 23. **Współczynnik aktywności zawodowej**

pił wśród mężczyzn niż kobiet (63,3% wobec 46,0%).

W kraju zaobserwowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej do 56,1 % (w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. i 2011 r., odpowiednio o 0,1 p. proc. i o 0,4 p. proc.).

W analizowanym okresie, w województwie lubuskim, wyraźnie wyższy współczynnik aktywności zawodowej wystą-

Populacja pracujących w IV kwartale 2013 r., liczyła 413 tys. osób i zwiększyła się w stosunku do IV kwartału 2012 r., o 3 tys. osób, tj. o 0,7%.

*Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:*

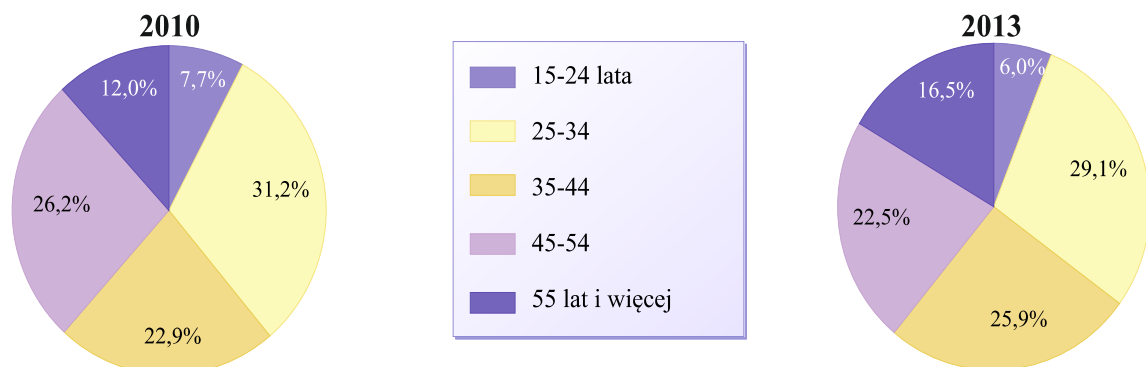
- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wzrost liczby pracujących odnotowano w grupie mężczyzn (o 3 tys., tj. o 1,3%), a liczba pracujących kobiet pozostała na takim samym poziomie (182 tys. osób). Spadła liczba pracujących mieszkańców miast (o 2 tys., tj. o 0,7%), natomiast wśród mieszkańców wsi odnotowano jej wzrost (o 4 tys., tj. o 3,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., liczba pracujących także uległa zwiększeniu (o 8 tys., tj. o 2,0%), a obserwowany wzrost dotyczył w większym stopniu pracujących mężczyzn.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2013 r., najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (6,0%) i 55 lat i więcej (16,5%). Najliczniejszą grupę pracujących stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (29,1%). Dalsze 25,9% pracujących stanowiły osoby w wieku 35-44 lata i 22,5% osoby w wieku 45-54 lata.

Wykres 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale**

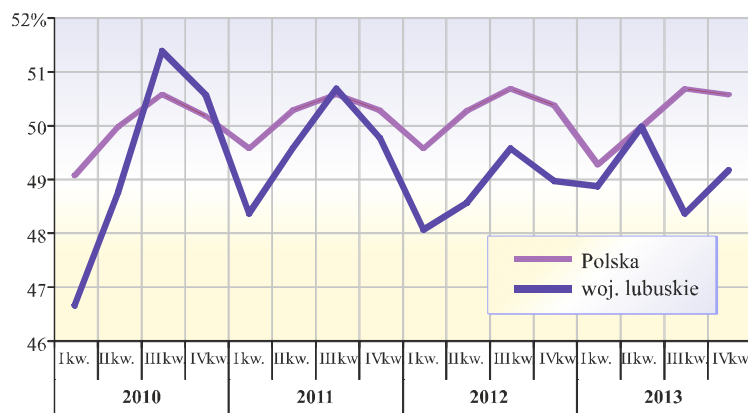
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2013 r., ukształtował się na poziomie 49,2% i był wyższy w porównaniu z IV kwartałem 2012 r. (o 0,2 p. proc.), natomiast w porównaniu z IV kwartałem 2011 r., zmniejszył się (o 0,6 p. proc.).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności.

W kraju wskaźnik zatrudnienia był wyższy porównaniu z IV kwartałem 2012 r. (o 0,2 p. proc.), jak i analogicznym okresem 2011 r. (o 0,3 p. proc.).

W województwie lubuskim w porównaniu z IV kwartałem 2012 r., wzrost dotyczył mężczyzn (o 1,3 p. proc.), natomiast wśród kobiet odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia (o 0,7 p. proc.).

Wykres 25. Wskaźnik zatrudnienia

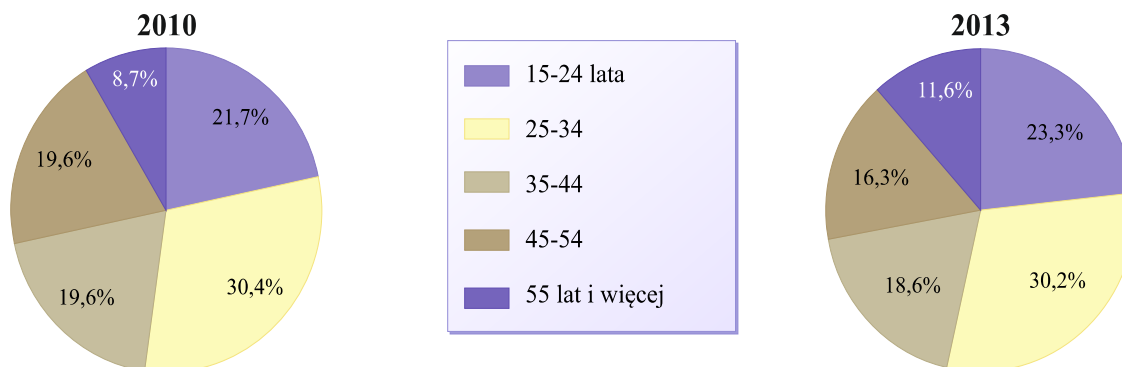

W IV kwartale 2013 r., liczba bezrobotnych w województwie lubuskim wyniosła 43 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększyła się o 2 tys. osób (wzrost liczby bezrobotnych mężczyzn – o 1 tys., tj. o 4,5%, jak i bezrobotnych kobiet – także o 1 tys., tj. o 5,3%). W porównaniu z IV kwartałem 2011 r., liczba osób

bezrobotnych utrzymała się na takim samym poziomie.

W IV kwartale 2013 r., 53,5% ogółu bezrobotnych stanowili mężczyźni. W strukturze wiekowej bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (30,2% ogółu bezrobotnych), a najmniej liczna była zbiorowość obejmująca osoby 55-letnie i starsze (11,6%).

Wykres 26. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2013 r., wyniósł 9,4 miesiąca (w kraju – 12,2 miesiąca) i w porównaniu z IV kwartałem 2012 r., skrócił się o 0,9 miesiąca (w kraju – dłuższy o 0,5 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie lubuskim, liczba osób długotrwale

poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 10 tys. i stanowiła 23,3% ogółu bezrobotnych (wobec 26,8% rok wcześniej). W kraju odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy wyniósł 38,5%, i w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., zwiększył się o 2,8 p. proc.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

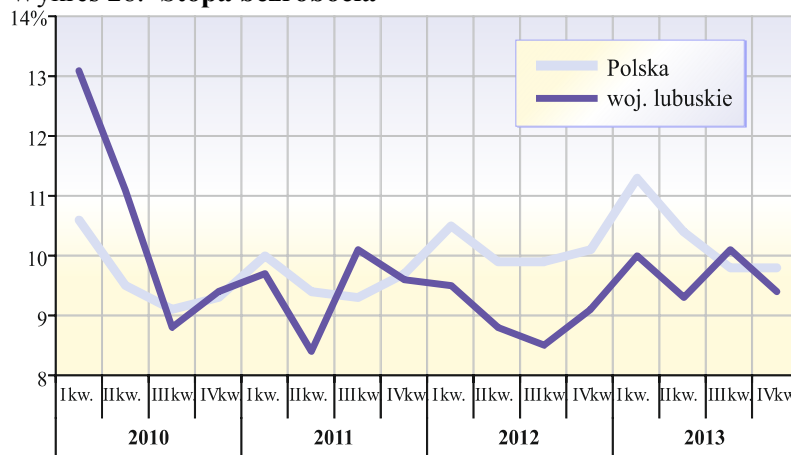
Wykres 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2013 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2013 r., w województwie lubuskim, ukształtowała się na poziomie 9,4% i była o 0,4 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W porównaniu z IV kwartałem 2012 r., stopa bezrobocia wzrosła w województwie o 0,3 p. proc., natomiast w kraju spadła o 0,3 p. proc. W odniesieniu do analogicznego okresu 2011 r., odnotowano spadek stopy bezrobocia o 0,2 p. proc. (w kraju wzrost o 0,1 p. proc.). W IV kwartale 2013 r., w województwie, stopa bezrobocia wśród mężczyzn wyniosła 9,1%, a wśród kobiet 9,9%.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Wykres 28. **Stopa bezrobocia**

poziomie 43,9%.

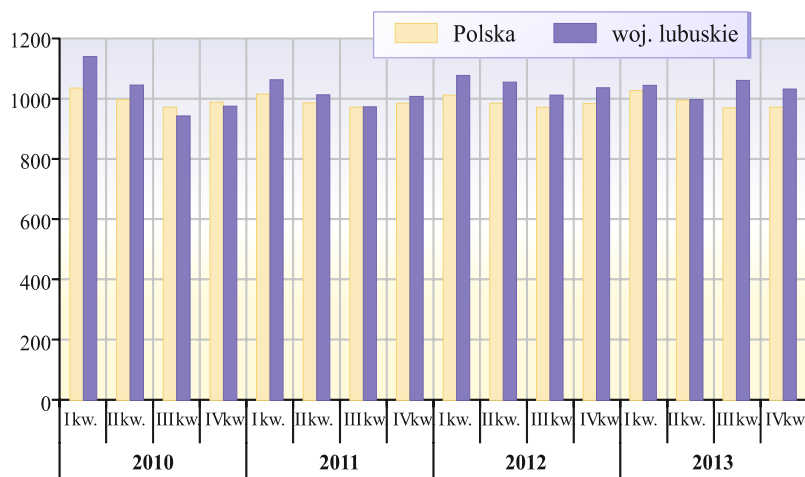
Liczba nieaktywnych zawodowo w województwie lubuskim, zmniejszyła się w porównaniu z IV kwartałem 2012 r., o 0,3%, a w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., wzrosła o 4,9%.

W skali kraju w analogicznym okresie, liczebność analizowanej populacji uległa zmniejszeniu (w porównaniu z IV kwartałem ub. roku o 0,3% i w odniesieniu do IV kwartału 2011 r. o 0,8%).

W omawianym okresie większość osób nieaktywnych zawodowo w województwie stanowiły kobiety (61,7% ogółu biernych zawodowo).

W IV kwartale 2013 r., zbiorowość biernych zawodowo liczyła 384 tys. osób i stanowiła 45,8% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. W kraju udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, ukształtował się na

Wykres 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2013 r., liczba osób niepracujących (bezrobotnych i biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej) przypadających na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku 2012 i 2011.

W omawianym okresie, na 1000 pracujących przypadały

1034 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1039 osób, natomiast w analogicznym okresie 2011 r. – 1010 osób. W IV kwartale 2013 r., w województwie na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy, aniżeli w skali kraju, podobnie w analogicznym okresie 2012 r.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubuskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

WYNAGRODZENIA

W 2013 r. w sektorze przedsiębiorstw zanotowano dalszy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w skali roku, jednak tempo wzrostu było niższe niż w latach poprzednich. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie stanowiło 82,5% przeciętnego wynagrodzenia w kraju.

Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

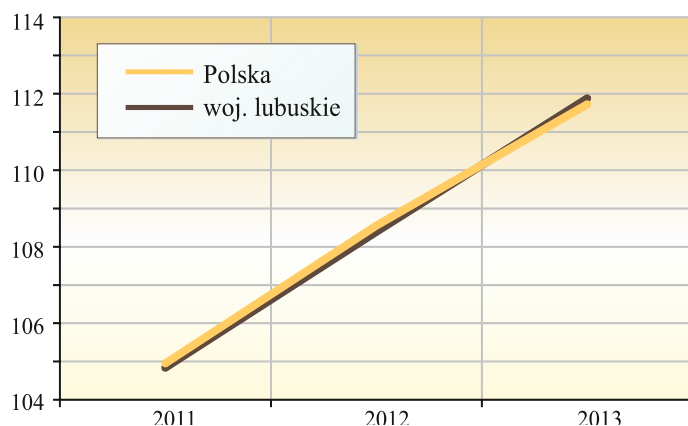
Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w złotych			2010=100	2012=100
Polska	3434,62	3728,36	3837,20	111,7	102,9
Woj. lubuskie	2830,76	3068,34	3166,97	111,9	103,2
m. Gorzów Wlkp.	2821,39	2958,97	3101,53	109,9	104,8
m. Zielona Góra	2892,75	3018,19	2998,53	103,7	99,3

W 2013 r. w województwie lubuskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3166,97 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 3,2% (wobec wzrostu o 3,4% w 2012 r. i o 4,8% w 2011 r.).

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

Wykres 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

2010 = 100

Podobny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia notowano w kraju (o 2,9%) do poziomu 3837,20 zł (po wzroście w 2012 r. o 3,4%).

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w skali roku odnotowano w większości sekcji, w tym największy w przedsiębiorstwach zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią (o 5,8%). Wzrost wynagrodzeń notowano również m.in. w: transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,0%), w obsłudze rynku nieruchomości

oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (po 4,8%). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto obserwowano m.in. w sekcji: informacja i komunikacja (o 2,4%).

Tabl. 10. Dynamika przeciętnych kwartalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw

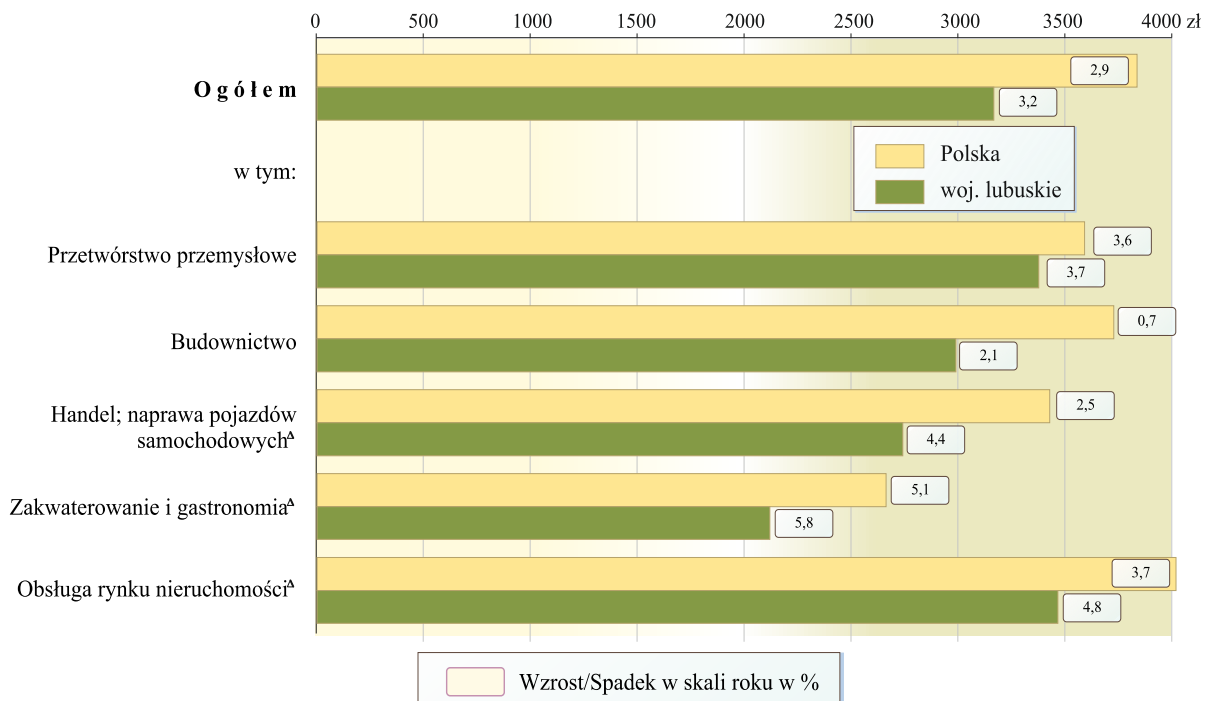
Sekcje	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	106,0	104,5	103,3	103,4	102,3	103,0	103,7	103,2
w tym:								
Przemysł	106,7	104,7	104,3	104,8	102,8	103,2	103,6	103,0
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	107,1	104,9	104,4	105,1	103,2	103,8	104,3	103,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	101,5	102,1	104,0	104,2	103,9	103,1	103,0	103,4
Budownictwo	98,2	98,1	97,0	98,3	104,6	103,2	104,3	102,1
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	106,0	105,1	103,4	102,9	101,8	104,1	104,5	104,4
Transport i gospodarka magazy- nowa.....	108,3	105,4	103,7	102,7	102,4	103,4	104,6	105,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	104,2	109,5	109,2	108,7	105,7	105,0	106,4	105,8
Informacja i komunikacja	120,1	104,0	103,0	103,9	84,2	98,2	99,8	97,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ...	103,9	104,7	101,0	100,9	104,3	102,9	104,3	104,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	113,0	103,3	100,9	99,6	103,3	102,2	104,4	104,8

W 2013 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto notowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (odpowiednio o 52,7% i o 36,9% wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim). Wynagrodzenia wyższe od średniego w województwie obserwowano także w: obsłudze rynku nieruchomości (o 9,5%), przetwórstwie przemysłowym (o 6,6%) oraz dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,8%). Najniższe wynagrodzenia notowano w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie administrowania i działalności wspierającej (o 35,2% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie lubuskim) oraz w zakresie zakwaterowania i gastronomii (o 33,1% niższe). Poniżej średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto ukształtowały się także wynagrodzenia w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 13,5% niższe), transport i gospodarka magazynowa oraz budownictwo (o 5,6% niższe).

W 2013 r. zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim przepracowali średnio w roku 203,1 mln godzin, tj. o 3,0% mniej niż w roku poprzednim. Największą liczbę godzin przepracowanych notowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (101,9 mln godzin, tj. 50,2% ogółu), handel, naprawa pojazdów samochodowych (28,8 mln, tj. 14,2%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (19,0 mln, tj. 9,4%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 147 godzin.

Wykres 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2013 r.**

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. wyniosło 21,50 zł i w skali roku wzrosło o 3,4%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (odpowiednio 34,71 zł i 30,72 zł), a najniższe w jednostkach prowadzących działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii oraz administrowania i działalności wspierającej (odpowiednio 13,81 zł i 14,39 zł).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego”,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie lubuskim w 2013 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem. Zmniejszenie liczby osób pobierających świadczenia społeczne było wynikiem systematycznego ich spadku w kolejnych okresach narastających omawianego roku. Na kierunek zmian w populacji emerytów i rencistów, zachodzących w skali roku, miała wpływ malejąca zbiorowość zarówno osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS jak i rolników indywidualnych, przy czym tempo obniżania się liczby rolników indywidualnych było większe.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2013 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w województwie lubuskim wyniosła 217,0 tys. osób. W ciągu roku liczba ta zmniejszyła się o 2,3 tys. osób, tj. o 1,0%, przy analogicznym średnim spadku w Polsce.

Począwszy od 2010 r., w którym wystąpił wzrost liczby świadczeniobiorców emerytur i rent, w kolejnych latach zaobserwowano zmniejszanie się omawianej zbiorowości, początkowo o 5,4 tys. osób (o 2,5%) w 2011 r. do 11,8 tys. (o 5,3%) w 2013 r. Dynamika spadku w kraju była mniejsza – w 2013 r. wypłacano przeciętnie o 3,5% mniej świadczeń niż w 2010 r.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

W 2013 r. co piąty mieszkaniec województwa lubuskiego (21,2%) był emerytem lub rencistą (w kraju odsetek ten wynosił 22,2% ogółu ludności). Udział Lubuszan pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w Polsce wyniósł 2,5% (15. miejsce w kraju) i w porównaniu z 2012 r. nie uległ zmianie. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa lubuskiego stanowili 2,7% populacji

emerytów i rencistów kraju, a pod względem liczby wypłat z KRUS województwo lubuskie zajmowało ostatnią lokatę (z udziałem 1,6%).

W 2013 r. emerytury i renty **finansowane przez ZUS** otrzymywało 197,2 tys. osób (19,3% mieszkańców województwa lubuskiego), tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem. Na przestrzeni ostatnich lat liczebność omawianej grupy podlegała systematycznemu obniżaniu się. Jej spadek w porównaniu z 2010 r. wyniósł od 2,2% w 2011 r., poprzez 3,6% w 2012 r., do 4,2% w 2013 r.

Począwszy od 2011 r., po systematycznym wzroście liczby emerytów przy jednoczesnym spadku liczby rencistów, liczba emerytów zaczęła się obniżać, by wzrosnąć w 2013 r. do poziomu 128,4 tys. osób, tj. mniej w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. o 1,7%, natomiast więcej stosunku do roku poprzedniego o 0,4%.

W 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba osób pobierających renty rodzinne nie uległa istotnej zmianie (wzrost o 0,1%), zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,7%, przy średnim spadku w kraju o 4,2%). W 2013 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (65,1% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty rodzinne (16,1%).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych			2010=100	2012=100
POLSKA^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	7491,4	7350,7	7307,0	97,5	99,4
rolników indywidualnych	1374,7	1285,7	1245,7	90,6	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1588,95	1759,85	1855,52	116,8	105,4
w tym emerytura	1698,35	1872,32	1970,39	116,0	105,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1054,61	1121,52	117,5	106,3
w tym emerytura	996,18	1097,75	1153,87	115,8	105,1
WOJ. LUBUSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	205,9	198,5	197,2	95,8	99,4
rolników indywidualnych	23,2	20,9	19,9	85,5	95,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1447,41	1604,08	1690,11	116,8	105,4
w tym emerytura	1562,17	1714,40	1800,77	115,3	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1084,18	1193,65	1261,30	116,3	105,7
w tym emerytura	1154,36	1272,00	1333,82	115,5	104,9

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a wypłacanymi przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości w przypadku łączenia uprawnień z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także z wypłatami świadczeń rolnych finansowanymi z Funduszu Emerytalno-Rentowego a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS, nieuwzględnionymi w województwie.

W 2013 r. w większości kategorii osób, dla których dochodem była emerytura lub renta wypłacana z **rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (KRUS)** zanotowano spadek liczby świadczeń w porównaniu z poprzednim rokiem. Emerytury i renty rolnicze

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

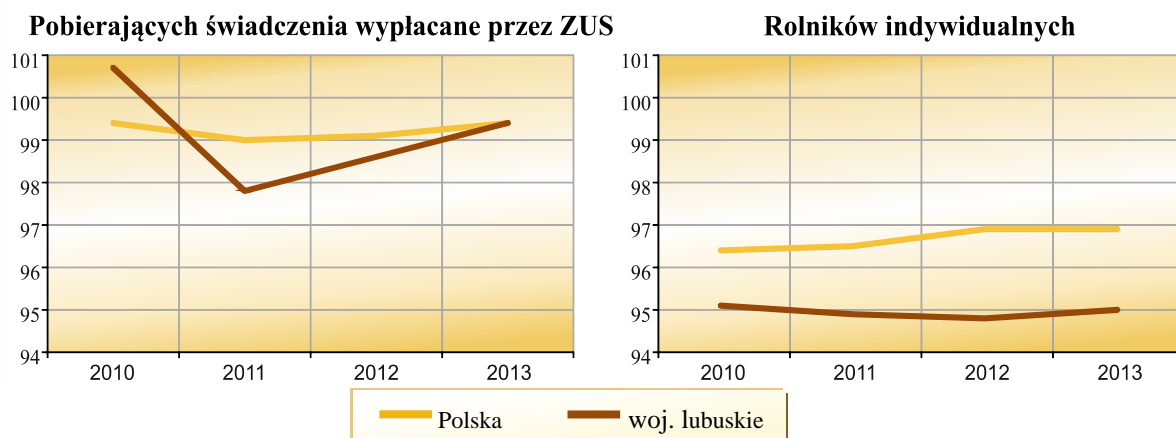
w 2013 r. pobierało 19,9 tys. osób (o 5,0% mniej niż przed rokiem i o 14,5% mniej w porównaniu z 2010 r.). W Polsce liczba świadczeniobiorców KRUS obniżyła się w skali roku o 3,1%. W województwie lubuskim w ciągu ostatniego roku największy spadek (o 5,6%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, natomiast zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych wzrosła o 0,1%. W strukturze osób, których dochodami były wypłaty z KRUS przeważali emeryci – 77,8%, renciści otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy stanowili 19,1%, a osoby pobierające renty rodzinne miały najniższy udział, stanowiły 3,1% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie lubuskim

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	220,3	219,9	219,6	219,3	218,2	217,8	217,3	217,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,4	97,7	97,9	98,2	99,1	99,0	99,0	98,9
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	199,0	198,8	198,6	198,5	198,0	197,7	197,4	197,2
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,7	98,0	98,3	98,6	99,5	99,5	99,4	99,4
rolników indywidualnych	21,3	21,2	21,0	20,9	20,2	20,1	20,0	19,9
analogiczny okres poprzedniego roku=100	94,7	94,7	94,8	94,8	95,1	95,0	95,0	95,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1558,43	1587,92	1597,98	1604,08	1654,32	1676,79	1685,27	1690,11
analogiczny okres poprzedniego roku=100	104,8	105,5	105,7	105,8	106,2	105,6	105,5	105,4
rolników indywidualnych	1153,41	1180,20	1189,37	1193,65	1234,38	1252,64	1258,26	1261,30
analogiczny okres poprzedniego roku=100	104,5	105,9	106,4	106,7	107,0	106,1	105,8	105,7

Wykres 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2013 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1690,11 zł i była wyższa (podobnie jak w kraju) o 5,4% niż przed rokiem. Analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1261,30 zł

i zwiększyło się o 5,7% w ciągu roku, przy średnim wzroście w Polsce o 6,3%.

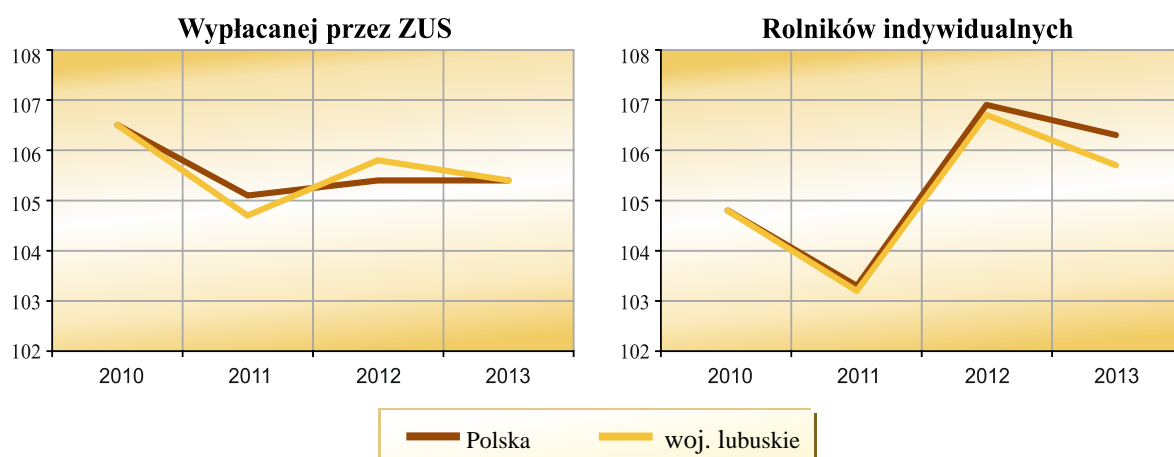
W latach 2010-2011 obserwowano tendencję wzrostową w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

i renta wypłacana przez ZUS aniżeli to samo świadczenie z KRUS. Od 2012 r. tendencja ta zmieniła się na korzyść wysokości świadczeń wypłacanych rolnikom indywidualnym, wobec czego w 2013 r. przyrost w Polsce i w województwie lubuskim był odpowiednio o 0,9 p. proc. i o 0,3 p. proc. wyższy niż w przypadku świadczeń z ZUS. Analizując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w ciągu ostatniego roku w województwie lubuskim odnotowano w przypadku rolniczej renty z tytułu niezdolności do pracy (o 11,8%). W kraju najwyższy wzrost (o 14,5%) odnotowano również w wypłacanej przez KRUS przeciętnej rencie z tytułu niezdolności do pracy.

Wykres 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2013 r. wysokość świadczeń wypłacanych przez ZUS kształtowała się w województwie lubuskim poniżej średniej krajowej i stanowiła 91,1% tej wartości. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty brutto województwo lubuskie zajmowało trzynaste miejsce w kraju. Analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych, podobnie jak w latach poprzednich, było jednym z wyższych w Polsce (stanowiło 112,5% średniej krajowej) i lokowało województwo lubuskie na drugim miejscu, po województwie śląskim. W przypadku kategorii wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano dodatnie odchylenia od średniej krajowej od 15,6% przy emeryturach, do 1,2% w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy. Poszczególne rodzaje świadczeń z ZUS były niższe od średniej krajowej we wszystkich kategoriach: renty rodzinne o 9,7%, emerytury o 8,6%, a renty z tytułu niezdolności do pracy o 4,2%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie lubuskim znajdują się w publikacji udostępnionej na stronie internetowej Urzędu: „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W województwie lubuskim średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r. był mniejszy od notowanego przed rokiem. W kraju tempo wzrostu cen w omawianym okresie było nieznacznie niższe niż w województwie lubuskim. Przyspieszenie dynamiki cen w skali roku obserwowano m.in. w grupie towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W 2013 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim w mniejszym stopniu niż w 2012 r., tj. 1,3% wobec 3,8%. W kraju odnotowano wzrost o 0,9%.

W województwie wzrost cen zanotowano w większości grup towarów i usług. Najbardziej podrożały towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 4,2%),

napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,1%) oraz towary i usługi związane z mieszkaniem (o 2,6%). Mniej niż w poprzednim roku płacono za odzież i obuwie (o 2,5%) oraz za towary i usługi związane z transportem (o 1,8%) i edukacją (o 0,8%). W województwie lubuskim obserwowano podobne tendencje zmian cen jak w kraju, przy czym dla towarów i usług związanych ze zdrowiem oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe notowano niższy wzrost cen niż przeciętnie w Polsce.

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	103,7	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	104,3	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	104,1	103,5
Odzież i obuwie	96,2	95,8	95,1
Mieszkanie	103,3	105,2	101,7
Zdrowie	102,9	103,2	101,8
Transport	106,2	107,0	98,2
Rekreacja i kultura	99,7	101,1	102,8
Edukacja	102,7	104,2	99,7

(dok.)

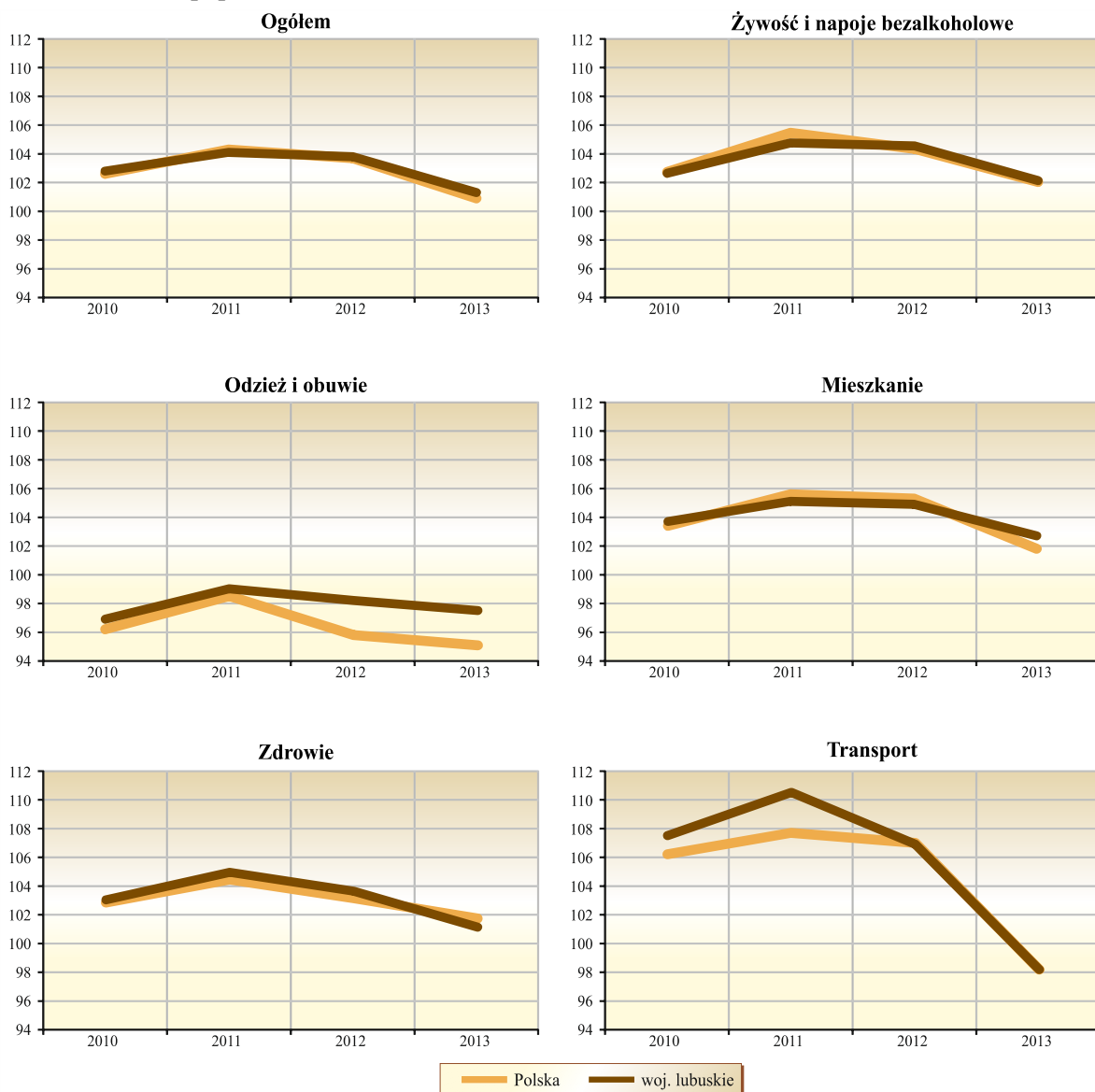
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		

WOJ. LUBUSKIE

Ogółem	102,8	103,8	101,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	104,5	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,6	104,3	103,1
Odzież i obuwie	96,9	98,2	97,5
Mieszkanie	103,6	104,8	102,6
Zdrowie	103,1	103,7	101,2
Transport	107,5	106,9	98,2
Rekreacja i kultura	101,8	101,7	104,2
Edukacja	101,7	107,4	99,2

Wykres 34. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2013 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (o 1,6%). We wszystkich analizowanych okresach zaobserwowano wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, zdrowiem oraz rekreacją i kulturą. Spadek cen utrzymywał się w grupie odzież i obuwie oraz transport.

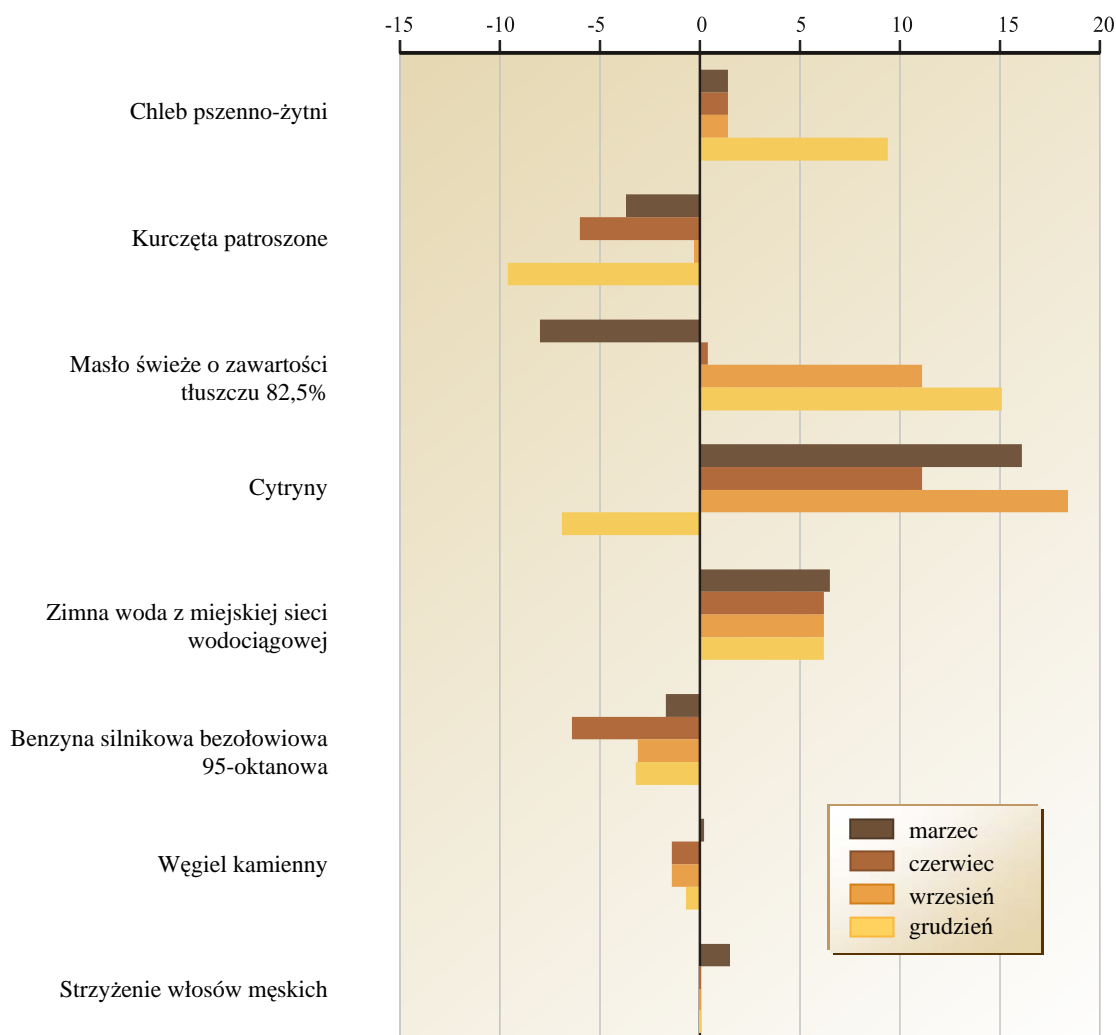
Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,2	104,0	104,1	103,0	101,6	100,9	101,5	101,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,3	103,9	105,7	104,2	102,2	101,5	102,5	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,7	104,5	103,9	104,0	103,5	103,6	103,0	102,5
Odzież i obuwie	99,0	98,2	97,5	98,0	98,0	97,6	96,9	97,5
Mieszkanie	104,7	105,4	104,9	104,3	103,1	101,7	102,8	102,8
Zdrowie	104,7	104,7	104,4	101,0	101,5	101,0	100,7	101,6
Transport	109,0	107,7	107,1	104,0	99,7	96,6	98,7	97,7
Rekreacja i kultura	102,8	101,8	101,4	100,8	100,9	105,1	104,8	106,1
Edukacja	109,9	110,0	107,2	102,8	103,1	102,9	99,2	91,8

W grudniu 2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie lubuskim najbardziej podrożały ziemniaki (o 72,7%), cebula (o 44,1%), masło (o 15,1%), chleb mieszany (o 9,4%), mleko krowie o zawartości 3,2%-3,5% tłuszczu

(o 8,3%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono za cukier (o 13,9%), kurczę patroszone (o 9,6%), schab z kością (o 6,2%), szynkę wieprzową gotowaną (o 2,4%). W grupie artykułów nieżywnościowych i usług znacząco podrożała cena biletu wstępu do kina (o 7,4%), opłata za pobranie wody zimnej (o 6,2%), cena usługi wizyty u lekarza specjalisty (o 2,8%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

Wykres 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubuskim w 2013 r.**Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych			2012 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,25	2,22	98,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy)				
– za 1 kg	13,68	15,96	15,51	97,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	7,18	6,94	96,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	23,88	24,51	102,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,67	2,73	2,93	107,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,27	4,29	4,74	110,5
Cebula – za 1 kg	2,25	1,48	2,16	145,9
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	0,91	1,52	167,0

(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych			2012 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,93	3,17	80,7
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,82	3,79	99,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	467,17	476,09	479,09	100,6
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	164,09	180,58	185,13	102,5
Proszek do prania – za 400 g	4,43	4,60	4,55	98,9
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	19,83	20,90	105,4
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	69,63	79,90	83,97	105,1
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,23	2,64	2,73	103,4
Bilet normalny do kina	15,23	16,68	17,30	103,7
WOJ. LUBUSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,95	2,13	2,33	109,4
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,97	15,40	14,44	93,8
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,85	7,19	6,50	90,4
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	22,49	23,61	23,04	97,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,58	2,66	2,88	108,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,08	4,17	4,80	115,1
Cebula – za 1 kg	2,37	1,52	2,19	144,1
Ziemniaki – za 1 kg	1,46	0,88	1,52	172,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,78	3,89	3,35	86,1
Sok jabłkowy – za 1 l	3,65	3,91	3,84	98,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	463,56	462,56	463,56	100,2
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	169,75	190,75	189,11	99,1
Proszek do prania – za 400 g	4,37	4,80	4,80	100,0
Ciepła woda – za 1 m ³	19,29	21,07	21,27	100,9
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	68,89	78,89	81,11	102,8
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,12	2,74	2,60	94,9
Bilet normalny do kina	16,17	16,29	17,50	107,4

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Zima 2012/2013 roku charakteryzowała się występowaniem na przemian dekad z ujemnymi temperaturami i opadami śniegu oraz okresami ocieplenia. W pierwszych dekadach grudnia 2012 r. na polach utrzymywał się śnieg, który spadł również na początku stycznia 2013 r. i pozostał na polach do trzeciej dekady lutego. Po krótkim okresie ocieplenia, na początku drugiej dekady marca powróciła zima z mrozami do kilkunastu stopni w nocy, a miejscami dochodząc poniżej minus 20°C. Na szczęście rośliny znajdowały się pod ochronną warstwą śniegu. Marzec był najzimniejszym miesiącem od wielu lat. Średnia temperatura wynosząca minus 1,6°C była niższa od średniej z lat 1977-2013 i od średniej temperatury w marcu poprzedniego roku odpowiednio o 5,4 °C i 8,2 °C. Śnieg, który spadł 8 marca utrzymywał się na polach do 8 kwietnia. Prace polowe rozpoczęły się dopiero po 10 kwietnia. Wiosenna wegetacja roślin ozimych, drzew owocowych, siewy zbóż jarych, rzepaku i warzyw oraz zabiegi nawożenia były opóźnione o ok. 3-4 tygodnie. Pierwsze dekady maja były ciepłe, słoneczne z umiarkowaną ilością opadów, dlatego rośliny szybko nadrobiły opóźnienia spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi w marcu. Po okresie pogorszenia pogody w ostatniej dekadzie maja, z niskimi temperaturami i silnymi, ulewnymi deszczami, na początku czerwca warunki atmosferyczne były korzystne. Opady deszczu, które skoncentrowały się w trzeciej dekadzie maja i drugiej połowie czerwca, wielkością dwukrotnie przekraczały średnie wieloletnie normy. Obfite, ulewne deszcze, często o charakterze burzowym spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, podtopienia pól i zastoiska wody oraz szkody w uprawach (wyleganie zbóż nadmiernie nasiąkniętych wodą, problemy ze zbiorem pierwszego pokosu traw). W trzeciej dekadzie lipca rozpoczęto żniwa zbóż ozimych i jarych, które przebiegały sprawnie w sprzyjających warunkach pogodowych, a zebrane ziarno było suche i dobrej jakości. Pomimo dużego spiętrzenia prac (równocześnie zbierano rzepak ozimy i zboża) prace zostały zakończone pod koniec sierpnia, który charakteryzował się ciepłą, słoneczną pogodą z niewielkimi opadami deszczu.. Równoległe trwały prace związane z siewem ozimin i poplonów, podorywki oraz orki zimowe. We wrześniu kontynuowane były zbiory ziemniaków, roślin motylkowych pastewnych, zakończono zbiór trzeciego pokosu traw, rozpoczęły się zbiory okopowych pastewnych oraz kukurydzy na ziarno. Ciepła i słoneczna pogoda w październiku i listopadzie stwarzała odpowiednie warunki do dalszego zbioru roślin okopowych, w tym buraków cukrowych, oraz pastewnych. Kontynuowano prace polowe a wschody roślin ozimych przebiegały prawidłowo.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	34,9	34,6	35,9
rzepak i rzepik	23,6	25,9	28,1 ^c
ziemniaki	211	242,0	210 ^c
buraki cukrowe	483,0	582,0	547 ^c
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	37,2 ^b	38,4	40,7
trzoda chlewna	98,5 ^{ab}	77,4 ^a	77,5 ^a
owce	1,7 ^b	1,8	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1000,0 ^b	753,6	857,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	89,47	79,67
ziarno żyta za 1 dt	42,12	74,50	55,36
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	44,97	64,45
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,40	6,20
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	5,40	5,39
mleko krowie za 1 l	1,07	1,20	1,36
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	94,65	97,50
ziarno żyta za 1 dt	48,58	78,86	72,89
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	60,59	100,22
prosię na chów za 1 szt.	130,20	173,57	169,56
WOJ. LUBUSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,8	36,2	42,9
rzepak i rzepik	23,1	28,7	34,1 ^c
ziemniaki	202	249,0	219 ^c
buraki cukrowe	535,0	651,0	441 ^c
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	15,5 ^b	14,3	19,8
trzoda chlewna	36,6 ^{ab}	30,3 ^a	36,8 ^a
owce	0,9 ^b	0,8	1,1
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	951,4 ^b	606,3	591,4
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	57,48	89,93	76,02
ziarno żyta za 1 dt	40,99	74,57	52,70
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	38,47	36,60	71,96
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,27	5,74	5,87
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,93	5,39	5,49
mleko krowie za 1 l	1,07	1,25	1,42
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	81,91	99,70	99,88
ziarno żyta za 1 dt	77,82	89,01	85,46
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	108,81	70,14	120,02

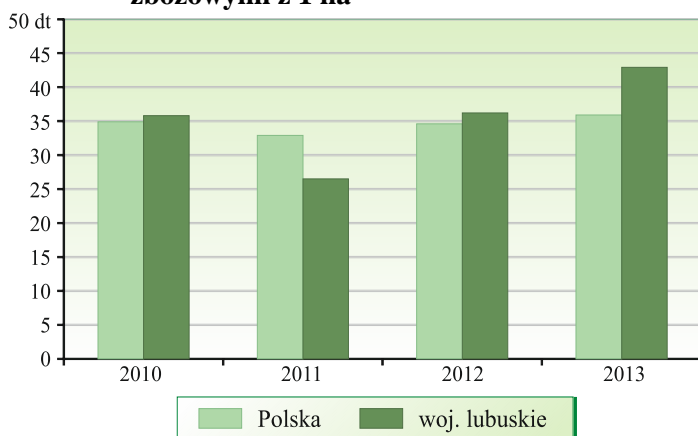
a Stan w końcu lipca. b Dane PSR 2010. c W 2013 r. dane nieostateczne

W 2013 r. w województwie lubuskim zmniejszyła się powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, dlatego nawet przy wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskana produkcja była niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Zbiory rzepaku i rzepiku były wyższe od ubiegłorocznych ze względu na wyższe plonowanie oraz wzrost powierzchni uprawy. Mniejsza powierzchnia uprawy oraz gorsze plonowanie zdecydowały o niższym poziomie produkcji ziemniaków niż rok wcześniej.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2013 r. wyniosła 162,5 tys. ha i była niższa niż w roku poprzednim i w porównaniu z powierzchnią w 2010 r. odpowiednio o

Wykres 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

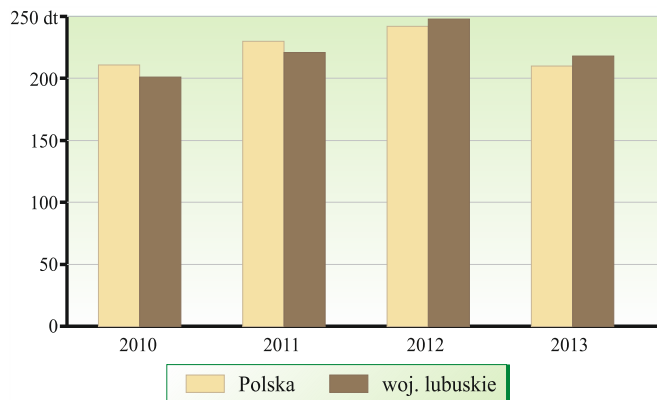
24,9% i o 13,3%. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2013 r. osiągnęły poziom 42,9 dt z ha, który był wyższy w stosunku do uzyskanych w latach 2012 i 2010 odpowiednio o 18,5% i o 19,8%. W odniesieniu do średnich plonów w kraju plony w województwie lubuskim były wyższe o 19,5%. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z

mieszankami zbożowymi oszacowano na 696,3 tys. ton, czyli mniej o 11,0% niż przed rokiem i o 3,7% więcej niż w 2010 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2013 r. wynosiła 34,2 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 3,2%, a w stosunku do 2010 r. zmniejszyła się o 12,1%. W omawianym roku plony rzepaku i rzepiku wyniosły 34,1 dt z ha. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej i w 2010 r. wzrosły odpowiednio o 18,8% i o 47,6%. W odniesieniu do średnich plonów krajowych były wyższe o 21,4%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie lubuskim w omawianym roku szacowane na 116,7 tys. ton były wyższe odpowiednio o 22,8% i o 30,0% od uzyskanych w 2012 r. i notowanych w 2010 r.

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2013 r. wyniosła 4,2 tys. ha i była mniejsza w porównaniu do powierzchni z poprzedniego roku i w stosunku do powierzchni z 2010 r. odpowiednio o 58,7% i o 26,3%.

Wykres 37. Plony ziemniaków z 1 ha

w porównaniu z 2012 r. W porównaniu do 2010 r. zbiory ziemniaków były niższe o 19,2%.

■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

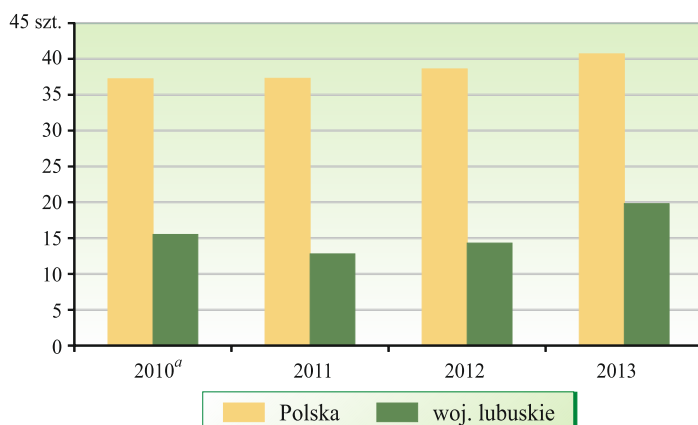
W województwie lubuskim w 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyło się pogłowie bydła i owiec. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zmniejszenie stanu świń i drobiu.

Według danych z czerwca 2013 r., pogłowie bydła w województwie lubuskim liczyło 78,3 tys. szt., co stanowiło 1,3% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2012 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 12,6% (w Polsce wzrosła o 1,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 11,9% (w kraju wzrost o 1,7%).

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wykres 38. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w czerwcu

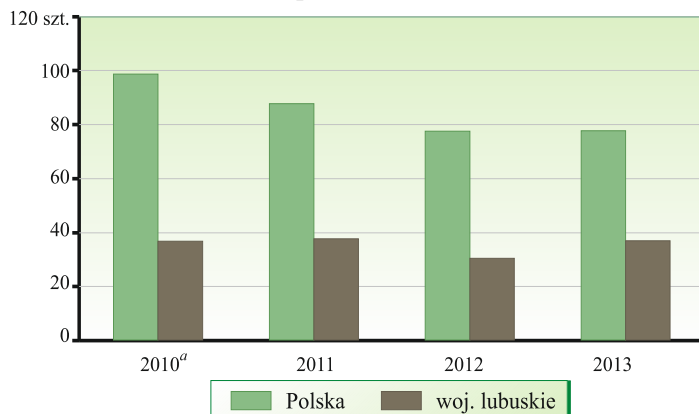

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W omawianym roku z 1 ha zebrano 219 dt ziemniaków, czyli o 12,0% mniej niż w 2012 r. i o 8,4% więcej niż w 2010 r., a w odniesieniu do średnich w Polsce uzyskane plony były wyższe o 4,3%. Produkcja ziemniaków w województwie lubuskim w 2012 r. wyniosła 93,0 tys. ton i na skutek mniejszej wydajności z 1 ha oraz spadku powierzchni uprawy zbiory były niższe o 63,7%

W 2013 r. w ogólnym pogłowie bydła 40,6% stanowiły krowy, z czego 58,0% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 43,2% i 93,3%). Udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt głównie na produkcję mleka. Udział krów „mamek” ras mięsnych w województwie lubuskim wynosił 42,0% i był znacznie wyższy niż dla Polski (6,7%).

Wykres 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w końcu lipca

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W porównaniu z 2010 r. zanotowano spadek o 3,6%). W porównaniu z 2010 r. spadek pogłowia świń w lubuskim wyniósł 11,6% (w kraju – 26,9%).

W 2013 r. stado owiec liczyło 4,3 tys. szt., co stanowiło 1,7% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zwiększył się o 9,8% (w Polsce zanotowano spadek o 6,5%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w regionie wzrosło o 2,6 % (w kraju spadło o 6,8%).

W 2013 r. liczebność drobiu w regionie ukształtowała się na poziomie 4168,2 tys. szt. i stanowiła 3,0% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie spadła o 7,3% (w kraju wzrosła o 7,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. zarówno w województwie, jak i w Polsce pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio o 35,9% i 20,3%.

■ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

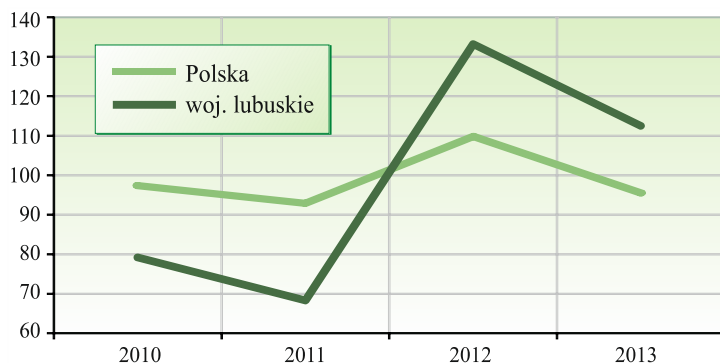
W województwie lubuskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano wzrost skupu ziarna pszenicy i żyta, żywca wieprzowego i wołowego. Spadła natomiast ilość skupionego żywca drobiowego oraz mleka.

W 2013 r. skupiono 266,1 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 3,3% skupu ogólnokrajowego. Skup zbóż był wyższy w odniesieniu do roku poprzedniego o 12,5%, a w porównaniu z 2010 r. o 2,3% (w kraju - odpowiednio spadek o 4,5% i o 3,3%). W 2013 r. w województwie skupiono 106,2 tys. ton pszenicy, tj. o 4,5% więcej niż w poprzednim roku i o 10,2% mniej niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 79,9 tys. ton i zwiększył się o 20,0% w odniesieniu do 2012 r. i o 10,5% w odniesieniu do 2010 r.

Według danych z lipca 2013 r., pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 145,8 tys. szt. (w tym 12,3 tys. szt., tj. 8,4% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 1,3%. W odniesieniu do stanu z 2012 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 0,9% (w Polsce

Wykres 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

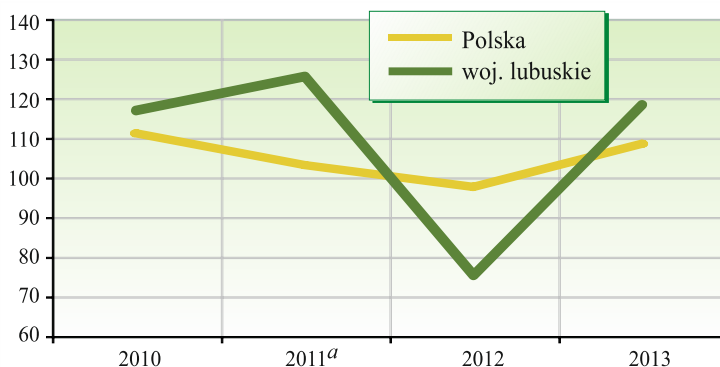
Rok poprzedni = 100

przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami (co stanowiło 2,9% skupu ogólnokrajowego).

Wykres 41. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**

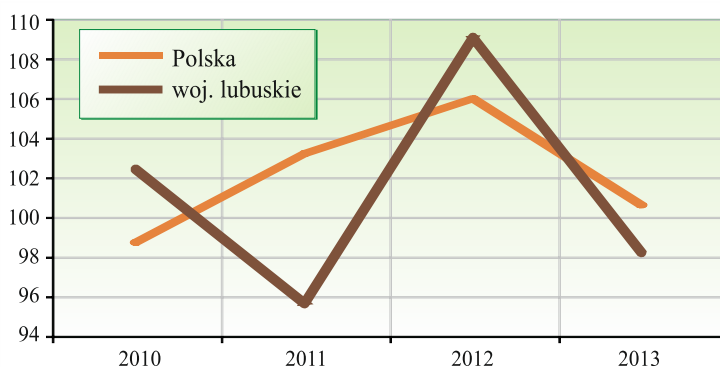
Rok poprzedni = 100

^a W 2011 r. zmieniono wskaźnik do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso - dane nieporównywalne

Wykres 42. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2013 r. ukształtował się na poziomie 6,4 tys. ton. W porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił spadek skupu o 46,8%, a w porównaniu do 2010 r. - wzrost o 58,8% (w kraju odnotowano spadek o 8,6% w odniesieniu do poprzedniego roku i wzrost o 20,7% w stosunku do 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 101,4 tys. ton żywca rzeźnego w

W ciągu ostatniego roku skupiono 35,1 tys. ton żywca wieprzowego (waga żywa), tj. o 182,9% więcej niż w roku poprzednim i o 13,8% więcej niż w 2010 r. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 5,3 tys. ton i był o 5,7% wyższy niż przed rokiem oraz wyższy o 19,9% w porównaniu z 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 101,6 tys. ton, czyli mniej o 2,9% niż w 2012 r. i o 12,1% więcej w porównaniu z 2010 r.

W 2013 r. skup mleka krowiego wyniósł 98,4 mln. litrów (co stanowiło 1,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 1,8% mniej niż przed rokiem i o 2,4% więcej niż w 2010 r. (w skali kraju zanotowano wzrost zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku jak i 2010 r. odpowiednio o 0,6% i 10,1%).

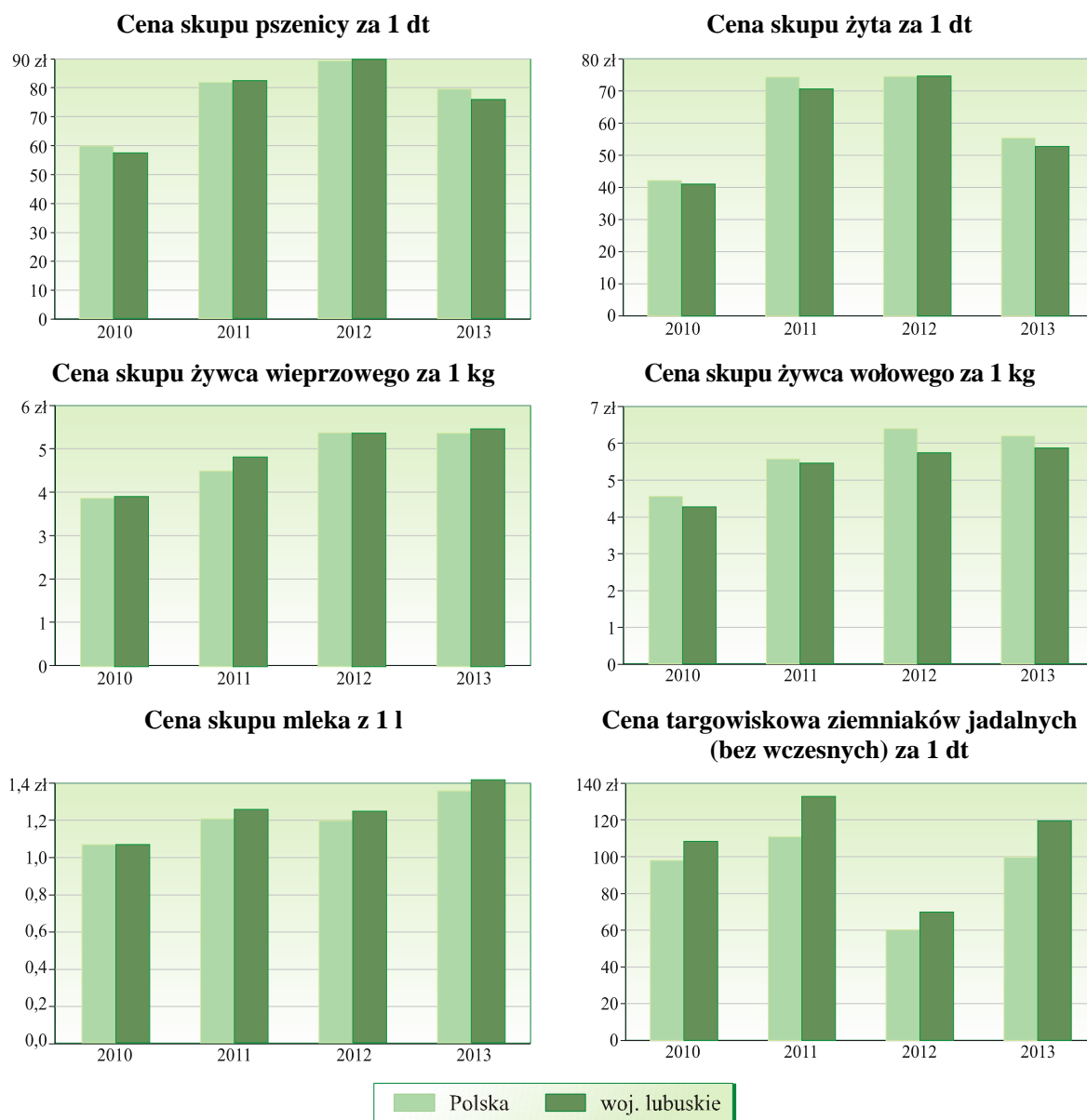
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek cen skupu zbóż, wzrost cen skupu ziemniaków i mleka oraz żywca rzeźnego. W obrocie targowiskowym więcej płacono za pszenicę i ziemniaki, mniej za żyto.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie lubuskim w 2013 r. wyniosła 76,02 zł za 1 dt (w kraju – 79,67 zł) i była o 15,5% niższa niż przed rokiem i o 32,3% wyższa niż w 2010 r. Na targowiskach w województwie lubuskim za 1 dt pszenicy płacono 99,88 zł (w kraju – 97,50 zł), tj. o 0,2% więcej niż w roku poprzednim i o 21,9% więcej niż w 2010 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wykres 43. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 52,70 zł za dt (w kraju – 55,36 zł), tj. o 29,3% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2012 r. i o 28,6% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 4,0%, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 9,8%, osiągając poziom 85,46 zł (w Polsce – 72,89 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

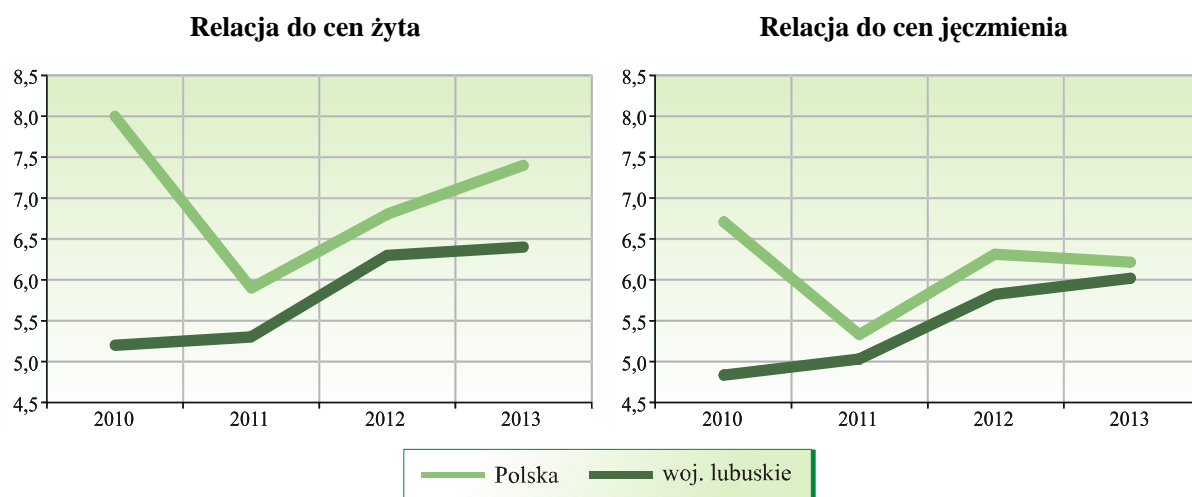
W 2013 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 71,96 zł za dt (w kraju – 64,45 zł), tj. o 96,6% więcej niż przed rokiem i o 87,1% więcej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 120,02 zł za dt (w Polsce – 100,22 zł), tj. o 71,1% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2012 r. i o 10,3% wyższym niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,87 zł za kg (w kraju – 6,20 zł), tj. zwiększyła się o 2,3% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. zwiększyła się o 37,5%.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,49 zł za kg (w kraju – 5,39 zł), tj. o 1,9% wyższą niż w 2012 r. i o 39,7% wyższą w porównaniu z rokiem 2010.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, jak również w porównaniu z 2010 r., poprawiła się. Ukształtowała się ona na poziomie 6,4 (wobec 6,3 w 2012 r. i 5,2 w 2010 r.), w kraju relacja wyniosła 7,4 (wobec 6,8 w 2012 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa podobnym zmianom i wyniosła 6,0 w 2013 r. wobec 5,8 w 2012 r. i 4,8 w 2010 r. (w kraju odpowiednio – 6,2, 6,3 i 6,7).

Wykres 44. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2013 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,01 zł za kg (w kraju – 4,22 zł) i była o 3,3% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 26,8% większa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,42 zł (w kraju – średnio 1,36 zł), tj. o 13,4% więcej niż przed rokiem i o 32,7% więcej niż w 2010 r.

■ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie lubuskim w 2012 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, zanotowano nieznaczny wzrost wartości globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych). W produkcji końcowej i towarowej nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy znacznym spadku produkcji zwierzęcej.

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost produkcji globalnej o 0,1%, przy czym produkcja roślinna wzrosła o 24,5% a zwierzęca spadła o 25,6%. W analizowanym roku udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 2,4%, w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 2,8%, a zwierzęcej – 1,8%. W 2012 r. produkcja globalna w kraju była wyższa niż produkcja z poprzedniego roku o 14,3%, przy czym wzrost w produkcji roślinnej wyniósł 16,7%, a w zwierzęcej - 11,7%. W stosunku do 2010 r. globalna produkcja rolnicza była wyższa w województwie o 34,4%, a w Polsce – o 11,3%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywców rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Z końcowej produkcji rolniczej w województwie lubuskim w 2012 r. 52,8% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 47,2%. Wartość produkcji końcowej w 2012 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była niższa o 4,0%, przy czym produkcja roślinna wzrosła o 30,9%, a produkcja zwierzęca spadła o 26,0%.

Z towarowej produkcji rolniczej w województwie lubuskim w 2012 r. na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 52,8%, natomiast 47,2% stanowiła produkcja roślinna. Wartość produkcji towarowej była niższa niż przed rokiem o 4,2%, przy czym produkcja roślinna zwiększyła się o 24,5%, natomiast zwierzęca spadła o 20,5%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W 2013 r. odnotowano dalszy spadek produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim, przy czym tempo spadku było głębsze w stosunku poprzedniego roku. Jednocześnie w relacji do 2012 r. notowano wzrost wydajności pracy mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

W 2013 r. produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła 25770,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 2,6% (w cenach stałych) niższa od zanotowanej w roku poprzednim, kiedy notowano spadek w skali roku o 2,2% (w 2011 r. notowany spadek wyniósł 1,1%). Po spadku w I kwartale 2013 r. o 6,4%, w skali roku, w kolejnych kwartalnych okresach narastających obserwowano spowolnienie tempa spadku produkcji

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

sprzedanej przemysłu. W I półroczu 2013 r. produkcja sprzedana była o 4,5% niższa w relacji do poziomu notowanego w analogicznym okresie poprzedniego roku, a w okresie styczeń-wrzesień 2013 r. – o 4,2% niższa. W kraju w 2013 r. produkcja sprzedana wzrosła w relacji do roku poprzedniego o 2,2% (wobec wzrostu w 2012 r. o 1,0%).

W porównaniu z 2010 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie w kolejnych latach rosła, osiągając w 2011 r. poziom o 2,1% wyższy, a latach 2012 i 2013 wartość sprzedaży była wyższa niż w roku bazowym po 5,9%.

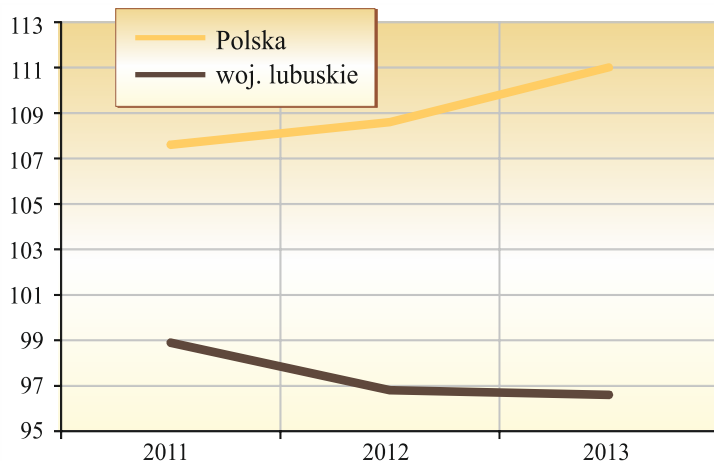
Tabl. 17. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1138861,2	1148985,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,1	84,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2470,5	2446,1
WOJ. LUBUSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	24336,0	25775,2	25770,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	95,3	95,3	95,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	64,9	64,5	61,9

(dok.)

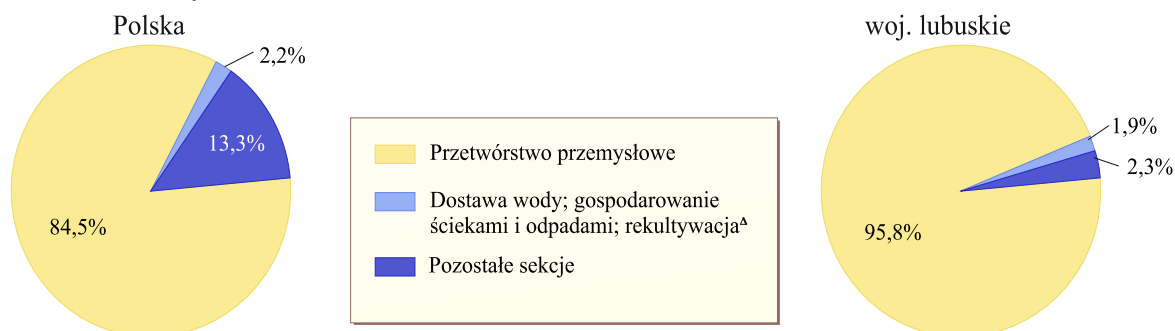
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
M. GORZÓW WLKP.			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	8216,4	6301,0	5949,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	96,3	98,6	98,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,4	12,2	11,5
M. ZIELONA GÓRA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	1614,3	2169,9	1821,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	68,7	69,0	73,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	6,7	7,5	6,3

Wykres 45. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2010 = 100

W 2013 r. produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego ukształtowała się na poziomie 95,8% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu i wyniosła 24693,4 mln zł, tj. o 2,2% mniej niż w roku poprzednim. Udział sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja produkcja w ogóle produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł 1,9%, osiągając wartość 493,3 mln zł, tj. o 4,4% wyższą niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Wykres 46. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2013 r.**
(ceny bieżące)

Spośród 29 występujących w województwie działów przemysłu, spadek produkcji sprzedanej odnotowano w 18 działach, stanowiących 57,5% wartości produkcji przemysłowej ogółem. Poniżej poziomu sprzed roku ukształtowała się sprzedaż produkcji przemysłowej m.in. w produkcji wyrobów z metali (o 7,5%), w

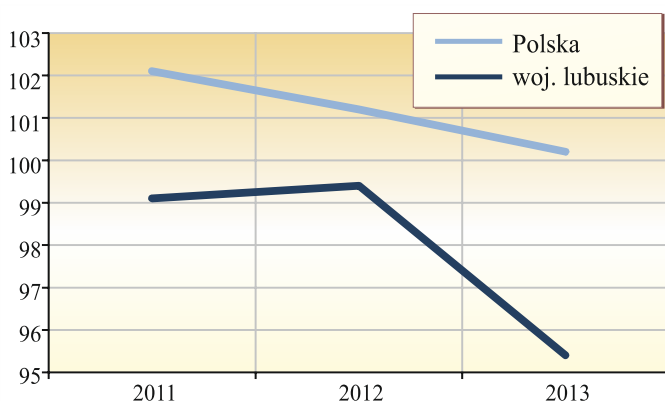
*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

produkcji mebli (o 7,0%), w produkcji artykułów spożywczych (o 5,6%), w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz w produkcji papieru i wyrobów z papieru (po 1,9%). W wymienionych działach w poprzednim roku zanotowano wzrost produkcji, który zawierał się w przedziale od 1,7% w produkcji artykułów spożywczych do 14,3% w produkcji wyrobów z metali. W 2013 r. dalszy spadek produkcji sprzedanej wystąpił m.in. w działach produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 7,8%) i produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 7,0%), przed rokiem spadek wyniósł odpowiednio 8,2% i 6,7%. Po spadku notowanym przed rokiem w 2013r. zwiększyła się produkcja m.in. w działach: produkcja metali (o 124,6%), produkcja maszyn i urządzeń (3,4%), produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,2%). Wzrost sprzedaży, lecz nie tak dynamiczny jak przed rokiem, utrzymał się m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych (o 7,6% wobec wzrostu o 10,2%), w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 3,5% wobec 5,9%).

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim** (ceny stałe)

Sektory i działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	93,8	98,0	99,5	97,8	93,6	95,5	95,8	97,4
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	94,0	98,1	99,6	97,7	94,1	95,9	96,0	97,8
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	99,6	103,8	100,8	101,7	98,4	96,1	95,8	94,4
Produkcja wyrobów tekstylnych	115,6	111,2	100,6	97,7	69,6	74,2	75,6	75,7
Produkcja odzieży	129,0	113,2	135,3	133,9	95,1	97,3	91,5	92,7
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ...	107,0	93,0	93,5	92,0	108,1	118,0	120,5	120,6
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	98,3	101,5	98,9	99,4	101,4	99,5	101,6	100,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru .	106,3	110,5	107,2	106,0	94,4	95,5	96,7	98,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	140,9	138,4	134,5	135,2	94,0	100,8	106,7	108,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	91,4	94,3	91,3	91,8	85,4	87,2	90,8	92,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	121,7	111,5	107,9	105,8	78,8	90,0	95,7	98,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	106,5	100,6	95,4	93,3	70,9	83,5	89,8	93,0
Produkcja metali	125,6	112,6	103,8	97,4	174,8	182,7	204,4	224,6
Produkcja wyrobów z metali	106,3	108,2	115,1	114,3	98,5	98,8	92,3	92,5
Produkcja urządzeń elektrycznych	106,4	110,1	115,0	110,2	98,5	102,2	106,1	107,6
Produkcja maszyn i urządzeń	114,3	112,6	114,6	98,1	99,4	103,1	105,8	103,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	109,2	104,6	111,2	105,9	95,0	103,2	98,9	103,5
Produkcja mebli	64,0	121,9	113,5	105,9	86,4	86,7	88,4	93,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	102,2	96,5	90,7	93,5	92,1	81,9	87,3	75,7
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	113,4	110,1	109,9	109,2	100,1	102,5	102,7	104,4
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody...	105,6	102,2	102,9	102,6	116,4	114,8	113,9	116,0
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	96,1	96,8	97,4	97,1	100,6	103,3	103,7	101,7

Wykres 47. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

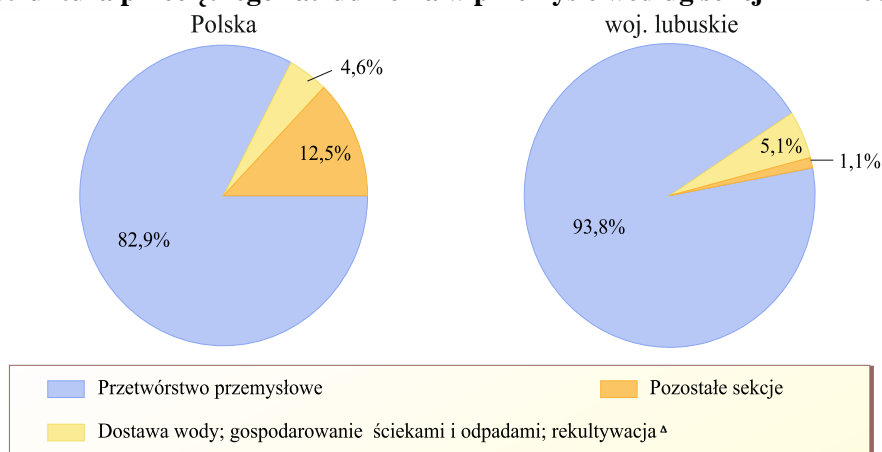

Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu w 2013 r., w skali roku, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia o 4,0% (wobec wzrostu o 0,3% przed rokiem). W kraju, podobnie jak przed rokiem, w przemyśle notowano spadek przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym o 1,0%.

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w lubuskim przemyśle wyniosło 61,9 tys. osób, w tym 58,1 tys. osób w przetwórstwie przemysłowym. Tym samym udział przemysłu w strukturze przeciętnego zatrudnienia wy-

niósł 53,9% ogółu zatrudnionych w województwie. Jego udział zmniejszył się w skali roku o 0,6 p. proc.

Wykres 48. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r.**

W 2013 r. wydajność pracy zarówno w przemyśle, jak i w przetwórstwie przemysłowym mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, licząc w cenach stałych, wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem odpowiednio o 1,5% i 1,4%, wobec spadku wydajności pracy w ujęciu rocznym notowanego w 2012 r. w przemyśle o 2,4% i w przetwórstwie przemysłowym o 2,5%. W kraju w 2013 r. wartość produkcji sprzedanej w przemyśle w przeliczeniu na 1 zatrudnionego wzrosła o 3,2% w ujęciu rocznym.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO

W 2013 r. w województwie lubuskim produkcja sprzedana budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego była niższa (po wzroście produkcji budowlanej odpowiednio w 2011 r. i spadku w 2012 r.). Mniejsza w skali roku była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie zanotowano wzrost wydajności pracy, w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2013 r. produkcja sprzedana budownictwa przedsiębiorstw budowlanych wyniosła 1837,3 mln zł (w cenach bieżących), tj. spadła o 9,3% w stosunku do roku 2012 r. W relacji do 2010 r. zanotowano spadek o 6,2% (w skali kraju w analogicznych okresach wystąpił odpowiednio spadek o 11,3% i wzrost o 4,6%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze; produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 19. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,8	189076,7	167771,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	50,8	49,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	486,3	444,2
WOJ. LUBUSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1958,4	2025,8	1837,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	59,3	60,0	60,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	7,5	7,9	6,8
M. GORZÓW WLKP.			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	353,5	502,3	431,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	59,9	57,6	59,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	1,2	1,7	1,3

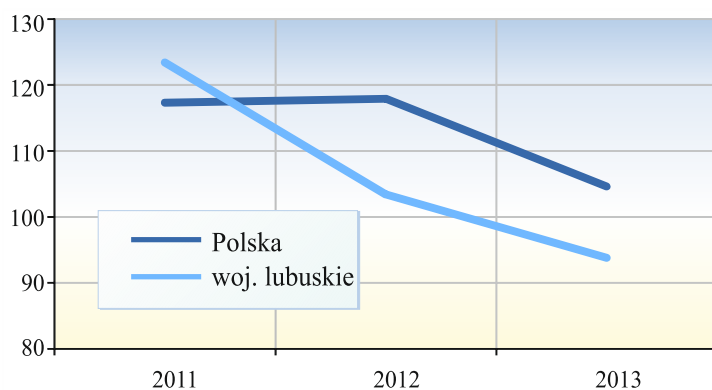
(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
M. ZIELONA GÓRA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	533,1	458,3	477,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	45,7	58,0	57,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	2,1	1,9	1,8

Wykres 49. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**

(ceny bieżące)

2010 = 100

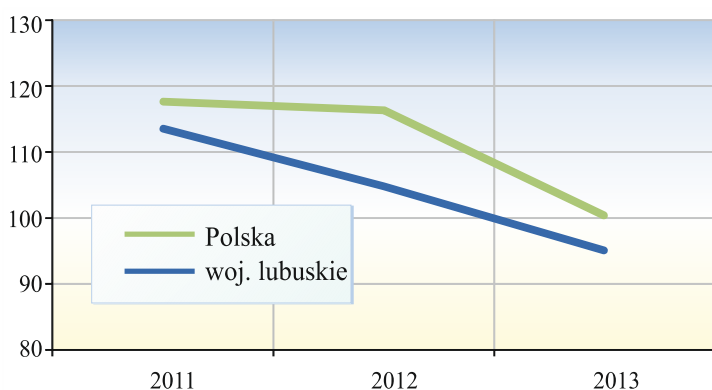

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) wyniosła 1103,9 mln zł (osiągając 60,1% ogólnej wartości sprzedaży budownictwa, podobnie jak przed rokiem) i w skali roku spadła o 9,2%. W kraju spadek produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) wyniósł 12,0%.

Wykres 50. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**

(ceny bieżące)

2010 = 100

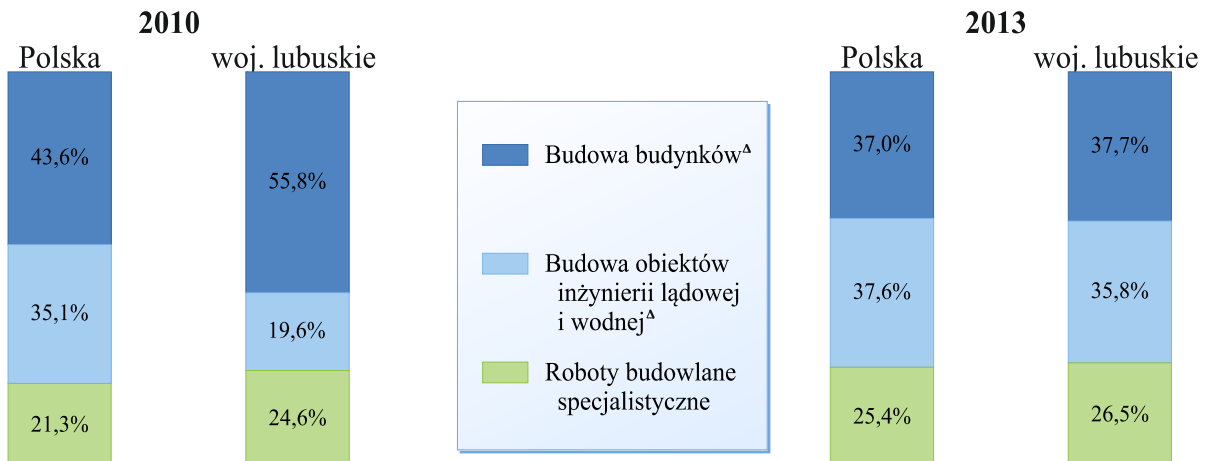
W ujęciu rocznym w województwie lubuskim zanotowano wzrost w sprzedaży robót o charakterze inwestycyjnym (o 4,5%, wobec spadku przed rokiem o 28,5%). Jednocześnie w porównaniu z 2012 r. udział robót inwestycyjnych w produkcji budowlano-montażowej wzrósł o 8,1 p. proc. do 62,1%. Pozostałe 37,9% produkcji budowlano-montażowej przypadało na remonty i konserwacje istniejących obiektów.

Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubuskim (ceny bieżące)**

Działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,4	90,2	85,6	92,3	86,5	92,7	90,4	90,8
Budowa budynków ^Δ	95,3	83,4	71,5	90,0	74,1	82,7	84,3	86,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	86,9	78,0	103,3	100,7	104,4	127,1	110,7	109,5
Roboty budowlane specjalistyczne	120,6	116,8	97,2	88,2	97,4	83,2	81,9	78,3

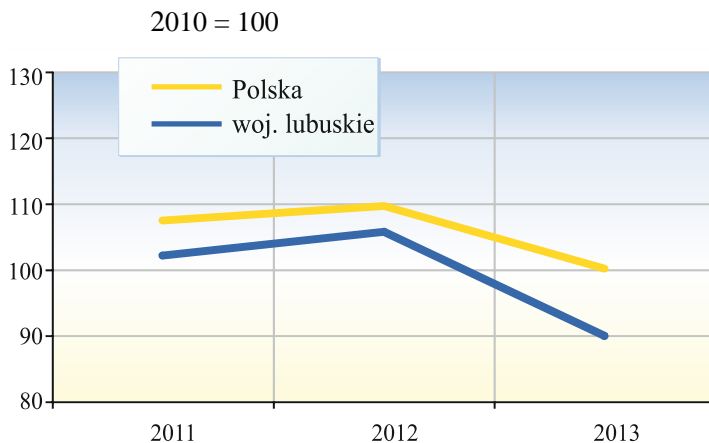
Najgłębszy spadek produkcji, w skali roku o 21,7% zanotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się robotami specjalistycznymi (przed rokiem spadek wyniósł 11,8%). Przedsiębiorstwa zajmujące się wznoszeniem budynków osiągnęły mniejszy o 13,5% poziom produkcji (przed rokiem zanotowały spadek o 10,0%). Udział wymienionych działów w strukturze produkcji budowlano-montażowej wyniósł odpowiednio 26,5% oraz 37,7%.

Wykres 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)**

Wzrost produkcji budowlano-montażowej zanotowano w przedsiębiorstwach, które w przeważającej części swojej działalności zajmowały się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 9,5% (w poprzednim roku wzrost nie był tak wysoki i wyniósł 0,7%). Udział w strukturze sprzedaży tej grupy przedsiębiorstw wyniósł 35,8%.

Wykres 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**

Spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa, w ujęciu rocznym, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 14,9% wobec spadku o 8,7% w skali kraju) oraz wzrost przeciętnego wynagrodzenia (o 2,1% wobec wzrostu o 0,7% w kraju).

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością przychodu ze sprzedaży na 1 zatrudnionego w 2013 r. wzrosła o 6,6% (w cenach bieżących) w stosunku do poprzed-

niego roku. Przed rokiem zanotowano spadek o 19,1%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie lubuskim w 2013 r. były słabsze niż przed rokiem. Odnotowano niewielki spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania. Znacząco zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

W 2013 r. w województwie lubuskim oddano do użytkowania 3161 mieszkań, tj. o 0,3% mniej niż przed rokiem (kiedy odnotowano spadek o 4,5%). W porównaniu z 2010 r. tempo spadku liczby mieszkań było wyższe i wyniosło 4,6%. W skali kraju, liczba mieszkań oddanych do użytkowania zmniejszyła się o 5,1% w ujęciu rocznym (w porównaniu z 2010 r. odnotowano wzrost o 6,8%).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	4,0	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	102,4	104,6
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,5	4,3	3,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,7	3,3
WOJ. LUBUSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,2	3,1	3,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	100,3	104,1	101,4
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności	3,7	4,0	2,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,1	2,4

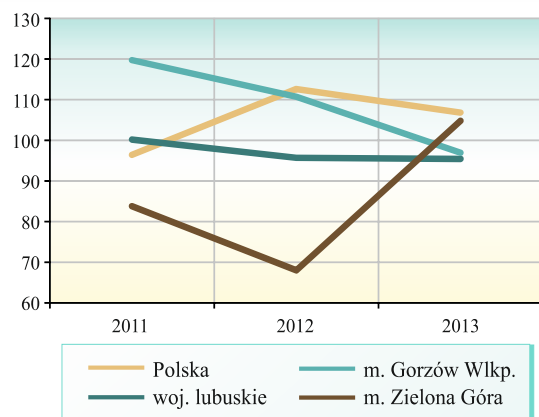
(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
M. GORZÓW WLKP.			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,2	4,7	4,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	72,4	60,0	65,9
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności	6,1	7,8	1,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	12,3	4,0	1,6

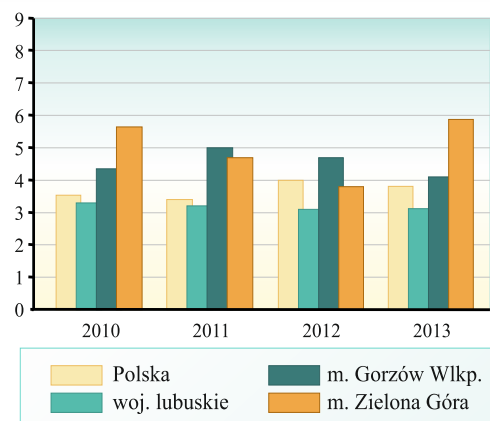
M. ZIELONA GÓRA

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,6	3,8	5,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	81,7	83,2	72,7
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności	3,6	7,9	2,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,9	8,8	5,1

Wykres 53. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

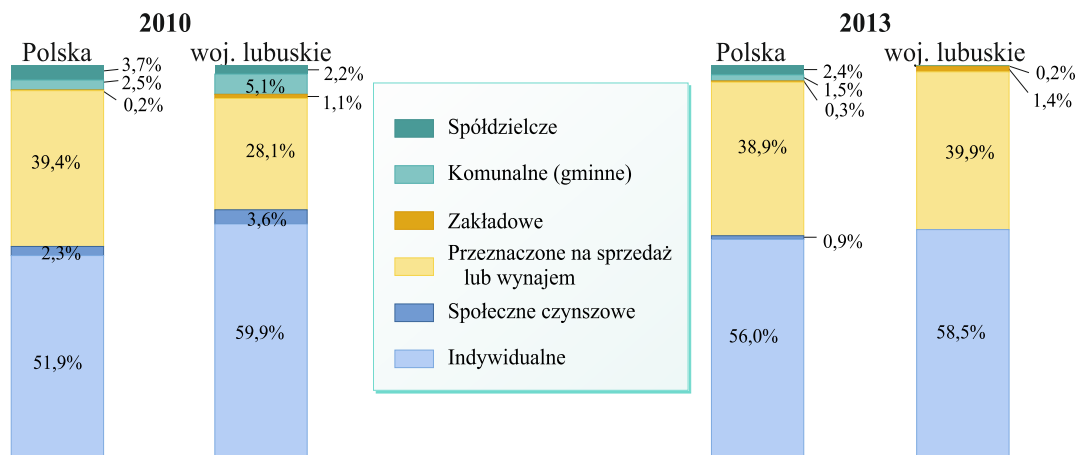

Wykres 54. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

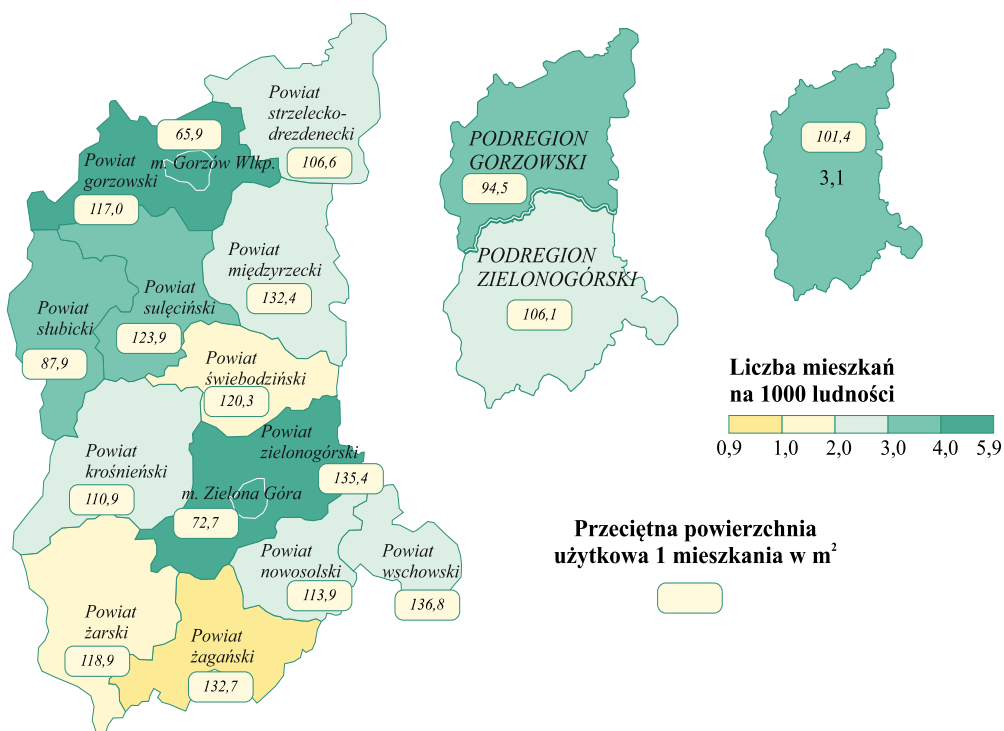

W porównaniu z rokiem poprzednim, spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym (o 7,3% do 1,9 tys.). Wzrosła natomiast, podobnie jak przed rokiem, liczba mieszkań zrealizowanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 17,4% do 1,3 tys.). Znacząco zmniejszyła się liczba mieszkań w formach budownictwa o mniejszym udziale w strukturze mieszkań oddanych do użytkowania (w budownictwie komunalnym – o 58,3% i w zakładowym – o 49,4%). Nie oddano do użytkowania mieszkań w budownictwie spółdzielczym oraz społecznym czynszowym, analogicznie jak w poprzednim roku.

Wykres 55. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

Wykres 56. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2013 r.

Tabl. 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim

Formy budownictwa	2012				2013			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	3169	100,0	95,5	104,1	3161	100,0	99,7	101,4
Komunalne (gminne)	12	0,4	5,0	33,2	5	0,2	41,7	92,2
Zakładowe	87	2,7	193,3	67,4	44	1,4	50,6	75,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1073	33,9	128,8	58,3	1260	39,9	117,4	60,9
Indywidualne	1997	63,0	104,2	130,7	1852	58,5	92,7	129,5

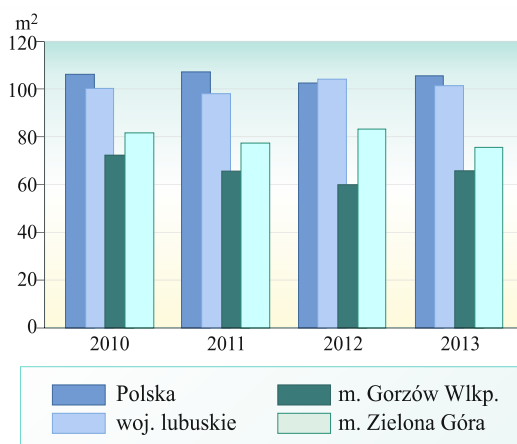
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie lubuskim w 2013 r. wyniosła 101,4 m² i była o 2,7 m² mniejsza niż przed rokiem (w kraju – 104,6 m²;

o 2,2 m² większa niż przed rokiem). W porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wzrosła o 1,1 m² (w kraju odnotowano spadek o 1,5 m²).

Mieszkania o największej powierzchni użytkowej zrealizowano w budownictwie indywidualnym (129,5 m²), natomiast najmniejszą powierzchnię miały mieszkania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (60,9 m²).

Wykres 57. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

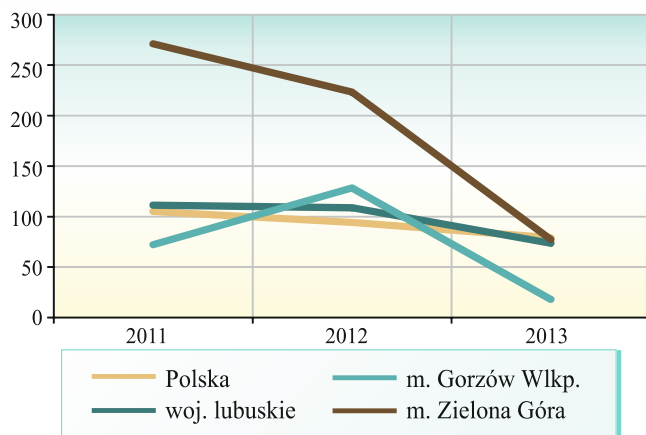

W przekroju powiatów, największe mieszkania (pod względem średniej powierzchni użytkowej) wybudowano w powiatach: wschowskim (136,8 m²), zielonogórskim (135,4 m²) i zagańskim (132,7 m²), a najmniejsze w miastach na prawach powiatu, w Gorzowie Wielkopolskim (65,9 m²) i Zielonej Górze (72,7 m²).

W ujęciu rocznym pogłębił się spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia, w wyniku znaczącego

zmniejszenia się ich liczby w miastach na prawach powiatu, w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze (łącznie o ponad 75%). W 2013 r. w województwie lubuskim wydano pozwolenia na budowę 2754 mieszkań, tj. o 32,4% mniej niż w 2012 r., w którym spadek wyniósł 2,4%. W porównaniu z 2010 r. liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia zmniejszyła się o prawie 1,0 tys., tj. o 26,5% (w kraju odnotowano spadek w ujęciu rocznym o 16,1%, a w porównaniu z 2010 r. o 20,8%).

Wykres 58. **Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia**
2010 = 100

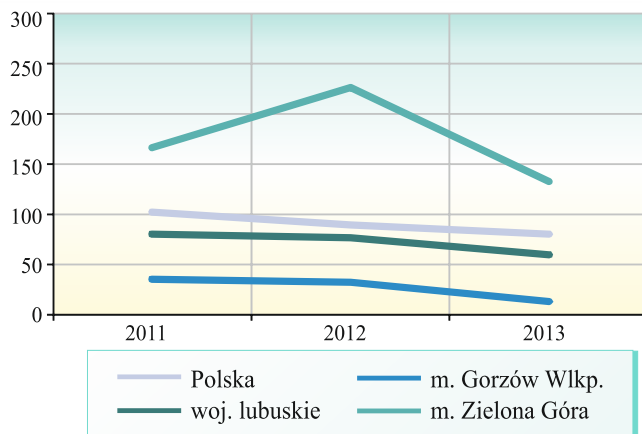

W przekroju powiatów, największy spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia, odnotowano w Gorzowie Wielkopolskim (o 86,0%), największy ich wzrost wystąpił w powiecie ślubickim (o 212,7%), w porównaniu z poprzednim rokiem. Znaczny spadek odnotowano także w Zielonej Górze oraz w powiecie sulcińskim (po ok. 65%).

Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie lubuskim**

Formy budownictwa	2012			2013		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = = 100
O g ó ł e m	4073	100,0	97,6	2754	100	67,6
Komunalne (gminne)	81	2,0	426,3	96	3,5	118,5
Zakładowe	132	3,2	13200	-	-	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1957	48,1	104,0	847	30,8	43,3
Spółeczne czynszowe.....	-	-	x	36	1,3	x
Indywidualne.....	1903	46,7	87,4	1775	64,4	93,3

Wykres 59. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

Znaczący spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 56,7%). W budownictwie indywidualnym tempo spadku było niższe niż przed rokiem. Ponadto inwestorom indywidualnym w 2013 r. wydano najwięcej pozwoleń na budowę nowych mieszkań (64,5% ogólnej liczby mieszkań).

W 2013 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto w województwie lubuskim, w ujęciu rocznym, zmniejszyła się do 2484, tj. o 22,2% (w kraju – o 10,2%). W porównaniu z 2010 r. liczba mieszkań spadła o 40,2% (w kraju – o 19,4%).

Spośród mieszkań, których budowę rozpoczęto najwięcej dotyczyło budownictwa indywidualnego (58,7% ogólnej liczby miesz-

kań) oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (40,0%). W ujęciu rocznym, liczba nowo rozpoczętych mieszkań zmniejszyła się, zarówno w budownictwie indywidualnym, jak i w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (odpowiednio o 17,5% i 27,9%).

Pomiędzy rokiem 2012 a 2013, spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w 10 z 14 powiatów, najwyższy – w miastach na prawach powiatu, w Gorzowie Wielkopolskim i Zielonej Górze (odpowiednio o 59,2% i 41,4%) oraz w powiecie międzyrzeckim (o 38,4%). Liczba nowo rozpoczętych mieszkań znacząco zwiększyła się natomiast w powiecie strzelecko-drezdeneckim (o 164,8%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnianych na stronie internetowej Urzędu w wersji elektronicznej:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie lubuskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2013 r. sprzedaż detaliczna w województwie lubuskim przewyższyła o 3,0% poziom sprzedaży sprzed roku, wobec spadku notowanego w 2012 r. W stosunku do poprzedniego roku wzrosła także sprzedaż hurtowa zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych, w tym w jednostkach hurtowych.

Sprzedaż detaliczna w 2013 r., w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była o 3,0% (w cenach bieżących) wyższa od notowanej przed rokiem (w 2012 r. przedsiębiorstwa zanotowały spadek sprzedaży o 2,5%). W kraju sprzedaż detaliczna w skali roku wzrosła o 2,3% (wobec wzrostu o 5,6% w 2012 r.).

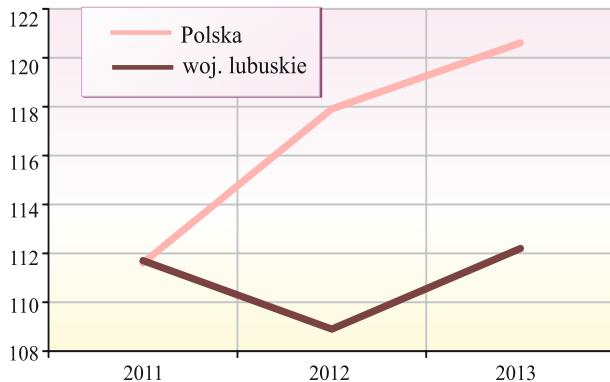
Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
Ogółem	105,5	105,6	102,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	103,3	110,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	109,1	93,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,4	102,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	113,2	109,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,9	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	104,4	107,9
Meble, RTV, AGD	123,0	117,5	105,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	87,6	100,7
Pozostałe	95,9	101,3	96,8
WOJ. LUBUSKIE			
Ogółem	116,1	97,5	103,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	103,7	120,3	88,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	143,0	98,4	87,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	113,0	85,0	105,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	98,0	136,5	98,0
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	71,2	128,1	112,2
Włókno, odzież, obuwie	91,7	119,8	131,9
Meble, RTV, AGD	140,6	135,3	315,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	98,7	87,8	96,0
Pozostałe	116,5	88,9	104,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Wykres 60. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W grupie przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż detaliczną paliw stałych, ciekłych i gazowych zanotowano dalszy spadek sprzedaży (o 12,7% wobec spadku o 1,6% przed rokiem). Ponownie niższa niż przed rokiem była sprzedaż w jednostkach zajmujących się dystrybucją prasy, książek, pozostałą sprzedażą w wyspecjalizowanych sklepach (o 4,0%, po spadku w 2012 r. o 12,2%). Poniżej poziomu sprzed roku była także sprzedaż w jednostkach zajmujących się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części o 12,0%, po wzroście notowanym w poprzednich latach odpowiednio o 20,3% w 2012r. i 34,9% w 2011 r. Wzrost sprzedaży, w skali roku, wystąpił w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż żywności napojów i wyrobów tytoniowych (o 5,9%, wobec notowanego spadku o 15,0% w poprzednim roku). Jednocześnie dalszy wzrost sprzedaży w skali roku wystąpił także w grupach przedsiębiorstw o stosunkowo niewielkim udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, tj. w jednostkach prowadzących sprzedaż mebli, rtv, agd (o 215,8%), włókna, odzieży, obuwia (o 31,9%) oraz farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 12,2%). W wymienionych grupach przedsiębiorstw w 2012 r. wzrost sprzedaży wyniósł odpowiednio 35,3%, 19,8% i 28,1%.

W strukturze sprzedaży detalicznej, podobnie jak przed rokiem, największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż: paliw stałych, ciekłych i gazowych (25,9%, tj. o 3,8 p. proc. mniej niż w poprzednim roku), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (22,4%, tj. o 1,2 pkt p. proc. więcej) oraz jednostki z grupy „pozostałe” (16,5%, tj. o 0,1 p. proc. więcej). Sprzedaż detaliczna jednostek zajmujących się dystrybucją pojazdów samochodowych, motocykli, części stanowiła 10,3% ogółu (tj. 1,4 p. proc. mniej w skali roku). Najwyższy przyrost w strukturze sprzedaży do 7,8% (o 5,3 p. proc. w skali roku) zanotowano w jednostkach zajmujących się sprzedażą mebli, rtv i agd. Udział przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż prasy, książek, pozostałą sprzedaż detaliczną w wyspecjalizowanych sklepach to 6,8% (tj. o 0,3 p. proc. mniej niż w 2012 r.).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie lubuskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	113,1	100,7	99,7	97,5	84,7	89,3	93,6	103,0
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	156,5	121,7	119,5	120,3	82,0	98,0	90,0	88,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	114,3	102,9	100,4	98,4	62,8	64,2	79,7	87,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	88,0	88,8	86,8	85,0	108,4	104,1	105,6	105,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	135,7	140,2	136,8	136,5	102,7	97,1	98,3	98,0

(dok.)

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	245,8	132,5	132,5	128,1	62,0	112,6	113,7	112,2
Włókno, odzież, obuwie	128,1	121,5	118,2	119,8	137,7	137,7	143,8	131,9
Meble, RTV, AGD	112,0	95,1	120,5	135,3	79,0	75,6	65,3	315,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	114,0	107,0	98,6	87,8	87,7	94,3	93,7	96,0
Pozostałe	95,3	87,8	92,2	88,9	99,3	99,1	98,4	104,9

a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 78.

W 2013 r. **sprzedaż hurtowa** przedsiębiorstw handlowych wzrosła o 16,9% (w cenach bieżących) w porównaniu z 2012 r., kiedy notowano spadek o 5,0%. W przedsiębiorstwach hurtowych sprzedaż hurtowa, w analogicznym okresie, ukształtowała się na poziomie o 30,9% wyższym (wobec spadku w 2012 r. o 8,4%). W kraju wystąpił wzrost sprzedaży hurtowej zarówno w przedsiębiorstwach handlowych, jak i w przedsiębiorstwach hurtowych odpowiednio o 3,5% i 1,3%, wobec wzrostu odpowiednio o 3,0% i 6,4% w roku poprzednim.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

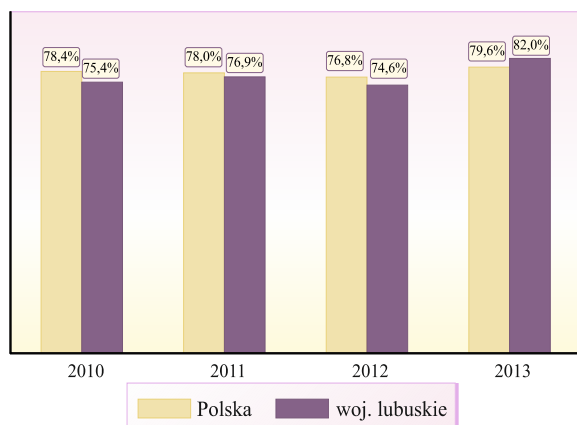
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2013 r. w województwie lubuskim notowano poprawę wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych w relacji do uzyskanych w 2012 r., z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych oraz wyniku na operacjach nadzwyczajnych. Bardziej dynamiczny wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Bardziej korzystne niż przed rokiem były także pozostałe analizowane wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

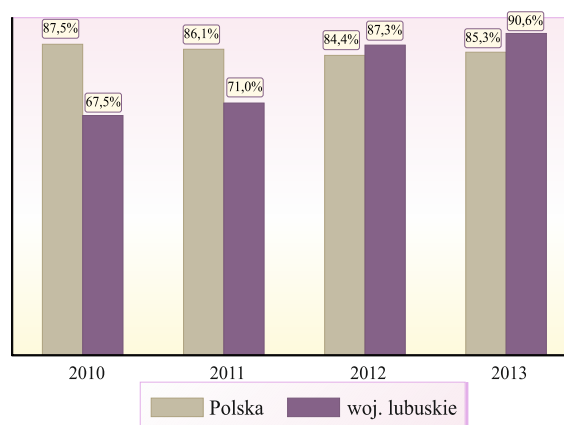
W 2013 r. zysk netto wykazało 82,0% badanych przedsiębiorstw w województwie lubuskim (wobec 74,6% w roku poprzednim), a udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zwiększył się w ujęciu rocznym z 87,3% do 90,6%.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Wykres 61. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wykres 62. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

roku).

W Polsce zysk netto wykazało 79,6% przedsiębiorstw (wobec 76,8% w 2012 r.), a udział ich przychodów w ogólnej wartości przychodów z całokształtu działalności wyniósł 85,3% (wobec 84,4% w poprzednim

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się w województwie na poziomie 31042,6 mln zł, tj. o 2,6% wyższym niż w roku poprzednim, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 29447,4 mln zł, tj. wzrosły w skali roku o 1,9%.

Szybszy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania znalazł odzwierciedlenie w poprawie wskaźnika poziomu kosztów, który obniżył się o 0,6 p. proc., tj. do poziomu 94,9%. W kraju wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 95,5%, tj. o 0,3 p. proc. mniej niż w 2012 r.

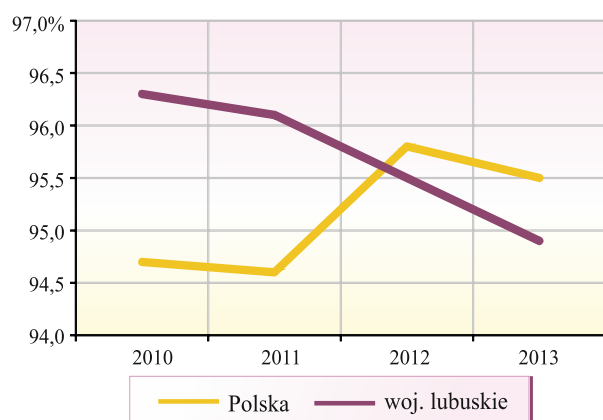
W 2013 r. zanotowano poprawę wyniku na działalności gospodarczej oraz wyniku finansowego brutto. Lepiej niż przed rokiem kształtował się także wynik finansowy netto, pomimo wzrostu obciążeń wyniku finansowego brutto.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (30264,4 mln zł) oraz koszty tej działalności (28916,0 mln zł) były wyższe niż przed rokiem – odpowiednio o 3,0% i o 2,6%, a wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wysokości 1348,4 mln zł był o 14,2% wyższy od notowanego w 2012 r. Poprawił się także wynik na pozostałej działalności operacyjnej, który wyniósł 262,1 mln zł, tj. o 48,4% więcej niż w roku poprzednim. Pogorszeniu uległ natomiast wynik na operacjach finansowych, który wyniósł minus 15,4 mln zł wobec minus 9,5 mln zł w 2012 r. W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej ukształtował się na poziomie 1595,2 mln zł (o 18,4% wyższym niż w 2012 r.). Po uwzględnieniu wyniku zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie 0,9 mln zł, wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1596,1 mln zł i był wyższy od uzyskanego w 2012 r. o 252,0 mln zł (tj. o 18,7%).

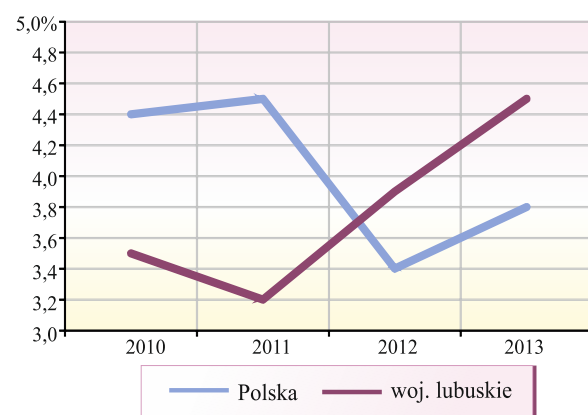
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wykres 63. Wskaźnik poziomu kosztów

Wykres 64. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Obciążenia wyniku finansowego brutto wzrosły w skali roku o 13,7% do 194,4 mln zł. Tym samym relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto wzrosła z 10,7% w

2012 r. do 10,9%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1401,7 mln zł i był wyższy niż w 2012 r. o 228,5 mln zł (tj. o 19,5%), przy czym zysk netto zwiększył się o 10,5%, przy spadku straty

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

netto o 30,3%.

W badanych przedsiębiorstwach odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w relacji do notowanych w 2012 r. Bardziej korzystny niż przed rokiem był wskaźnik rentowności obrotu brutto (o 0,7 p. proc.) i wskaźnik rentowności obrotu netto (o 0,6 p. proc.) oraz wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,5 p. proc.).

Poprawie uległy także wskaźniki płynności: wskaźnik płynności finansowej I stopnia wzrósł w skali roku o 9,6 p. proc., natomiast wskaźnik płynności finansowej II stopnia był o 10,4 p. proc. wyższy niż w 2012 r.

W kraju obserwowano poprawę wskaźników rentowności obrotu brutto i netto w odniesieniu do poprzedniego roku, natomiast wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów pozostał na poziomie z roku 2012. Poprawie uległ także wskaźnik płynności finansowej I stopnia, przy pogorszeniu wskaźnika płynności finansowej II stopnia.

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,8	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,4	3,8
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	34,1	35,0
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	97,4	96,8

(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	w %		
WOJ. LUBUSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	96,3	95,5	94,9
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	3,3	4,0	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	3,7	4,4	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,5	3,9	4,5
Wskaźnik płynności I stopnia	23,7	25,4	35,0
Wskaźnik płynności II stopnia	93,7	98,7	109,1

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

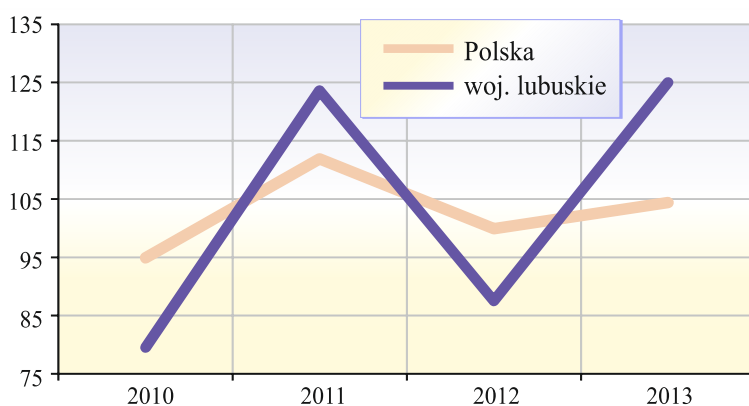
NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2013 r. nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących wzrosły w relacji do roku poprzedniego (po spadku notowanym w roku poprzednim), przy czym wyższe niż przed rokiem były zarówno nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia, jak i na środki transportu oraz budynki i budowle. Zmniejszeniu uległa liczba inwestycji nowo rozpoczętych, jednak ich wartość kosztorysowa była wyższa niż w 2012 r.

Wykres 65. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**

(ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

2013 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej, mających siedzibę na terenie województwa lubuskiego, wyniosły 1207,8 mln zł i były (w cenach bieżących) o 25,0% wyższe niż w 2012 r. (kiedy notowano spadek nakładów o 12,5%). W kraju nakłady inwestycyjne wzrosły o 4,4%.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	99719,0	104061,4
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	40,6	41,3
Zakupy	56,8	58,5	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	47,4	46,6
środków transportu	11,3	11,1	11,3
WOJ. LUBUSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	893,4	966,5	1207,8
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	37,4	33,7	345,2
Zakupy	61,8	66,1	860,2
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	53,1	56,5	746,2
środków transportu	8,7	9,6	114,0

Z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych najczęściej (860,2 mln zł) przeznaczono na zakupy inwestycyjne, tj. maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu (w tym głównie na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 746,2 mln zł). Było to o 34,7% więcej niż w roku poprzednim, a ich udział w nakładach ogółem wyniósł 71,2% wobec 66,1% w 2012 r. Nakłady na budynki i budowle wyniosły 345,2 mln zł i były o 6,1% wyższe niż w 2012 r.

Wzrost nakładów w skali roku notowano w m.in. w sekcjach o największym udziale w nakładach inwestycyjnych ogółem, tj. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 73,6%), w dostawie wody;

gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 67,7%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 43,4%), wobec spadku nakładów w tych sekcjach w roku poprzednim, odpowiednio o 33,1%, 32,9%, i 13,3%. Spadek nakładów inwestycyjnych notowano m.in. w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 59,1%) oraz obsługi rynku nieruchomości (o 15,7%) wobec wzrostu inwestycji w tych sekcjach w 2012 r. odpowiednio o 79,6% i 3,9%.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2013 r. (podobnie jak w latach poprzednich) inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, których nakłady stanowiły 73,2% nakładów inwestycyjnych ogółem (tj. o 9,4 p. proc. więcej niż w 2012 r.). Zwiększył się w skali roku udział nakładów przedsiębiorstw z sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (wyniósł 10,6% wobec 7,9% w 2012 r.) oraz transport i gospodarka magazynowa (5,5% wobec 4,0%). Zmniejszył się natomiast odsetek nakładów poniesionych m.in. przez przedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (do 3,3%, tj. o 6,7 p. proc.) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (do 1,9%, tj. o 0,9 p. proc.).

W 2013 r. rozpoczęto 589 inwestycji, tj. o 10,1% mniej niż w 2012 r. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych była jednak o 33,0% wyższa niż w roku poprzednim i wyniosła 708,4 mln zł. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 17,6% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (w 2012 r. – 22,2%). W kraju liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła w skali roku o 15,2% (do 180,8 tys.), przy wzroście ich łącznej wartości kosztorysowej o 13,0% (do 50 mld zł).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1009,2	1008,5	1008,5	1009,0	1010,0	1023,2 ^b	1023,2 ^b	1023,3 ^b	1021,5 ^b	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:										Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	4,87	5,81	6,58	6,91	6,55	5,79	5,09	5,31	4,64	marriages contracted
urodzenia żywe	9,82	10,33	10,70	11,24	11,37	10,69	10,19	10,13	9,53	live births
zgony	9,05	9,19	9,36	9,48	9,67	9,28	9,43	9,39	9,83	deaths
przyrost naturalny	0,77	1,14	1,33	1,76	1,70	1,42	0,76	0,74	-0,30	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,64	-1,58	-1,20	-0,68	-0,47	-0,46	-0,81	-0,61	-1,35	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	99,6	104,6	110,6	117,4	113,9	114,8	118,3	118,3	114,9	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
rok poprzedni = 100	105,1	105,7	106,1	97,1	100,8	103,0	100,0	97,1	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	89,2	72,8	52,3	46,3	61,1	59,2	59,1	60,6	59,8	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	23,0	19,0	14,0	12,5	16,2	15,5	15,4	15,9	15,7	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	83,7	83,6	83,0	77,1	75,9	80,8	80,2	80,5	84,1	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	169	126	53	52	68	70	88	65	42	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	55,1	53,0	53,5	52,4	53,6	55,1	54,7	53,7	54,4	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	44,6	45,7	48,2	49,0	48,5	49,4	49,5	48,9	49,2	Employment rate by LFS ^d (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)...	19,1	13,8	9,7	6,5	9,6	10,5	9,5	9,0	9,6	Unemployment rate by LFS ^d (in %)

a Stan w końcu roku. *b* Dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *d* Przeciętne roczne.

a As of the end of the year. *b* Data are compiled from the results of NSP'2011. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *d* Average during the year.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie										<i>Average monthly gross wages and salaries</i>
brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2060,69	2177,77	2391,84	2611,35	2731,87	2830,76	2967,62	3068,34	3166,97	<i>in the enterprise sector^a (in zł)</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów										<i>Average monthly number of retirees</i>
i rencistów (w tys.)	226,4	224,4	224,9	225,3	228,8	229,1	223,4	219,3	217,0	<i>and pensioners (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	99,2	99,1	100,2	100,2	101,5	100,1	97,5	98,2	99,0	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta										<i>Average monthly gross retirement pay</i>
brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1009,25	1090,54	1124,39	1240,23	1358,64	1447,41	1515,86	1604,08	1690,11	<i>and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	102,8	108,1	103,1	110,3	109,6	106,5	104,7	105,8	105,4	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta										<i>Average monthly gross retirement pay</i>
brutto rolników indywidualnych (w zł)	852,82	906,13	920,49	975,50	1035,11	1084,18	1119,06	1193,65	1261,30	<i>and pension for farmers (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	101,6	106,3	101,6	106,0	106,1	104,7	103,2	106,7	105,7	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):										<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,3	101,1	102,9	104,2	103,4	102,8	104,1	103,8	101,3	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	99,8	105,1	106,0	103,9	102,6	104,7	104,5	102,1	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	93,0	93,6	93,8	92,2	93,3	96,9	99,0	98,2	97,5	<i>clothing and footwear</i>
mieszkania	104,3	104,7	103,8	107,3	106,7	103,6	105,0	104,8	102,6	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami										<i>Basic cereals (including mixed cereals)</i>
zbożowymi) z 1 ha w dt	31,1	20,4	28,6	24,4	36,2	35,8	26,5	36,2	42,9	<i>yields per 1 ha per dt</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha										<i>Farm animals stock per 100 ha agricul-</i>
użytków rolnych:										<i>tural land:</i>
bydło ^b	14,5	13,9	14,8	14,4	12,4	15,5 ^c	12,8	14,3	19,8	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	53,5	47,1	41,8	34,7	36,2	36,6 ^c	37,5	30,3	36,8	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 Jun. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):										<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	71,4	128,8	154,6	90,6	66,6	128,5	155,4	106,6	80,2	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	125,8	98,7	95,5	101,1	115,1	101,7	127,9	90,5	102,3	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	92,1	94,5	95,0	114,8	113,2	87,9	132,2	111,4	101,9	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:										<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	7,9	6,8	4,8	4,2	6,5	5,2	5,3	6,3	6,4	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	7,5	7,8	4,6	4,1	5,7	4,8	5,0	5,8	6,0	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	106,8	109,9	107,1	113,6	116,9	98,9	97,8	97,4	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	59,8	62,9	67,4	68,7	64,8	64,9	64,3	64,5	61,9	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	105,2	107,1	102,0	94,3	100,1	99,1	100,3	96,0	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	125,1	112,6	118,5	120,3	91,2	123,4	83,8	90,7	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	127,0	121,1	124,3	130,3	80,2	113,5	92,3	90,8	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.)	5,5	5,8	6,3	7,0	7,8	7,5	7,7	7,9	6,8	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,7	107,9	111,7	112,1	95,5	102,3	103,5	85,1	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	3293	2918	3232	4254	3727	3313	3318	3169	3161	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	128,1	88,6	110,8	131,6	87,6	88,9	100,2	95,5	99,7	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	3,3	2,9	3,2	4,2	3,7	3,2	3,2	3,1	3,1	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	98,4	100,1	103,2	97,4	99,0	100,3	98,0	104,1	101,4	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	105,6	115,2	102,1	95,6	116,1	111,7	97,5	103,0	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	102070	105559	106450	101861	101405	106110	104430	107689	109840	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	103,1	103,4	100,8	95,7	99,6	104,6	98,4	103,1	102,0	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	6074	6337	6602	6830	7122	7428	7820	8313	8940	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,1	104,3	104,2	103,5	104,3	104,3	105,3	106,3	107,5	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału z zagranicznego	2323	2436	2514	2616	2660	2698	2736	2753	2778	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	104,6	104,9	103,2	104,1	101,7	101,4	101,4	100,6	100,9	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	93,4	96,4	95,3	96,3	96,1	95,5	94,9	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):										<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	6,6	3,6	4,7	3,7	3,9	4,4	5,1	<i>gross</i>
netto	5,4	2,7	3,9	3,5	3,2	3,9	4,5	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	791,1	985,1	1400,8	1422,7	1124,2	893,4	1104,1	996,5	1207,8	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące) ..	.	124,5	142,2	101,6	79,0	79,5	123,6	87,5	125,0	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	1023,1	.	.	1023,1	.	.	1023,6	.	.	1023,3
Population ^a (in thous.)	B	.	.	1022,7	.	.	1022,3	.	.	1022,2	.	.	1021,5
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	118,8	118,6	117,9	117,8	117,6	117,5	117,2	116,9	116,6	116,1	116,2	115,9
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	115,8	115,0	114,4	114,2	114,3	114,3	114,7	114,8	115,0	115,1	114,8	114,7
poprzedni miesiąc = 100	A	101,7	99,8	99,4	99,9	99,8	99,9	99,7	99,7	99,7	99,6	100,1	99,7
previous month = 100	B	99,9	99,3	99,5	99,8	100,1	100,0	100,3	100,1	100,2	100,1	99,7	99,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,5	100,8	100,4	100,4	100,3	99,5	99,5	99,3	98,7	98,3	98,6	99,2
corresponding month of previous year = 100	B	97,5	97,0	97,0	97,0	97,2	97,3	97,9	98,2	98,7	99,1	98,8	98,9
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	64,7	65,2	63,8	61,1	58,9	58,1	57,2	57,3	57,8	56,7	57,8	60,6
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	66,2	66,6	65,3	62,9	60,2	58,5	57,9	58,3	58,0	57,0	58,2	59,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	16,5	16,7	16,4	15,8	15,3	15,1	15,0	15,0	15,1	14,9	15,1	15,9
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	17,1	17,2	16,9	16,4	15,8	15,4	15,3	15,4	15,3	15,1	15,3	15,7
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	1810	3295	3100	2595	2551	2299	2565	2977	3222	2852	1660	1243
Job offers declared during a month	B	2452	2949	3163	3193	2512	2885	2770	2965	3354	2593	1808	1613
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	72	37	36	37	31	37	34	26	29	31	44	65
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	54	42	41	37	38	27	27	25	22	19	36	42
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	2963,87	2951,61	3077,47	3027,90	3030,15	3072,66	3050,90	3068,54	3068,00	3194,78	3095,23	3357,41
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3070,11	3030,57	3110,73	3141,29	3086,31	3132,95	3195,83	3185,19	3158,66	3164,71	3175,59	3496,10
poprzedni miesiąc = 100	A	89,5	99,6	104,3	98,4	100,1	101,4	99,3	100,6	100,0	104,1	96,9	108,5
previous month = 100	B	91,4	98,7	102,6	101,0	98,2	101,5	102,0	99,7	99,2	100,2	100,3	110,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	106,1	106,8	105,6	102,6	105,1	103,7	102,1	102,9	102,0	106,9	102,3	101,4
corresponding month of previous year = 100	B	103,6	102,7	101,1	103,7	101,9	102,0	104,8	103,8	103,0	99,1	102,6	104,1

a Stan w końcu okresu. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012												
B – 2013												
Wskaźnik cen: Price indices of:												
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	.	.	104,2	.	.	104,0	.	.	104,1	.	.	103,0
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	101,6	.	.	100,9	.	.	101,5	.	.	101,3
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 A	101,9	101,7	104,1	102,8	92,4	99,4	91,1	101,3	104,3	100,8	101,1	99,3
previous month = 100 B	101,8	101,1	94,0	105,0	95,1	99,0	76,6	93,7	99,9	106,7	103,8	103,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	92,8	89,1	93,1	93,4	109,1	102,0	112,4	118,7	110,6	113,9	117,0	117,3
corresponding month of previous year = 100 B	117,1	116,3	105,1	107,3	93,6	93,2	78,3	72,5	69,5	73,6	75,6	78,9
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 A	110,2	97,8	100,7	98,5	103,8	96,0	109,1	96,8	97,2	102,0	101,2	104,4
previous month = 100 B	96,1	103,0	98,6	98,2	93,6	104,9	93,1	102,3	103,0	102,1	93,0	98,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	131,8	125,5	115,2	104,4	110,4	109,1	115,1	101,3	98,2	101,2	102,0	117,8
corresponding month of previous year = 100 B	102,7	108,1	105,8	105,6	95,1	104,0	88,8	93,9	99,5	99,5	91,4	86,4
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 A	94,0	109,4	95,3	110,5	90,1	105,1	99,5	102,7	104,4	99,8	94,3	95,2
previous month = 100 B	99,2	100,9	117,8	93,9	94,9	111,1	103,1	102,2	100,0	94,8	93,1	95,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	141,2	137,1	120,4	127,5	117,8	119,5	115,7	115,7	112,3	113,2	102,2	94,7
corresponding month of previous year = 100 B	100,0	95,5	118,0	100,3	105,7	111,7	115,7	115,1	110,3	104,7	103,4	103,8

^a W kwartale.

^a In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012	B – 2013												
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	6,0	6,0	6,1	6,8	6,1	6,5	6,0	6,6	6,5	6,6	6,1	6,0
<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	6,1	6,1	7,2	6,8	6,4	7,2	7,5	7,6	7,0	7,6	7,0	7,3
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	109,4	98,7	111,5	98,6	101,3	92,3	98,7	106,0	100,0	109,0	90,8	73,2
<i>previous month = 100</i>	B	122,3	96,5	112,7	104,2	95,0	99,6	95,0	99,1	117,6	103,8	89,0	82,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	95,6	92,5	93,5	101,1	98,4	98,3	108,5	107,0	89,9	102,2	93,7	84,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	94,7	92,6	93,6	98,9	92,7	100,1	96,3	90,0	105,8	100,8	98,8	110,5
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	30,7	118,8	131,8	90,3	127,4	105,6	129,8	90,9	87,9	113,1	114,1	118,0
<i>previous month = 100</i>	B	31,8	108,4	135,1	99,2	120,2	131,4	76,9	130,7	131,9	92,3	109,7	104,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	92,1	93,1	100,2	85,2	118,4	85,5	122,9	87,9	46,5	96,6	90,5	92,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	95,6	87,2	89,4	98,2	92,6	115,2	68,3	98,1	147,2	120,1	115,5	102,0
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	287	625	942	1130	1425	1596	1886	2041	2262	2593	2891	3169
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	524	693	906	1097	1302	1557	1829	2021	2231	2599	2873	3161
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	159,4	155,5	168,8	141,4	144,4	133,0	119,0	118,0	117,3	107,9	96,0	95,5
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	182,6	110,9	96,2	97,1	91,4	97,6	97,0	99,0	98,6	100,2	99,4	99,7

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	83,3	102,5	115,8	92,8	95,1	101,4	98,9	103,2	101,2	96,1	96,4	102,4
<i>previous month = 100</i>	B	90,1	98,2	105,8	99,3	97,3	104,1	112,3	100,1	98,6	104,5	91,5	112,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	115,3	114,2	111,4	100,5	93,7	97,0	95,2	96,7	98,6	93,3	89,7	86,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	93,8	89,8	82,0	87,8	89,9	92,3	104,7	101,5	98,9	107,6	102,1	112,5
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	104123	104283	104655	104949	105228	105529	105867	106132	106465	106958	107387	107689
<i>Entities of the national economy ^b</i>	B	107566	107713	107938	108169	108462	108753	108970	109262	109525	109589	109794	109840
w tym spółki handlowe	A	7850	7907	7960	7987	8016	8045	8075	8105	8153	8205	8250	8313
<i>of which commercial companies</i>	B	8348	8395	8423	8507	8583	8618	8688	8726	8781	8844	8906	8940
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	2731	2733	2740	2742	2742	2741	2738	2741	2739	2742	2745	2753
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	2751	2757	2759	2769	2761	2763	2771	2775	2777	2779	2780	2778
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : <i>Profitability rate of turnover in enterprises ^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	5,6	.	.	5,3	.	.	4,9	.	.	4,4
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	4,6	.	.	5,4	.	.	5,9	.	.	5,1
netto (w %)	A	.	.	5,0	.	.	4,7	.	.	4,4	.	.	3,9
<i>net (in %)</i>	B	.	.	4,2	.	.	4,9	.	.	5,2	.	.	4,5
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	235,3	.	.	433,4	.	.	675,2	.	.	966,5
<i>Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	164,4	.	.	425,6	.	.	817,1	.	.	1207,8
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	100,3	.	.	90,1	.	.	89,4	.	.	87,5
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	.	.	69,9	.	.	98,2	.	.	121,0	.	.	125,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.